

PROSINAC 2013.

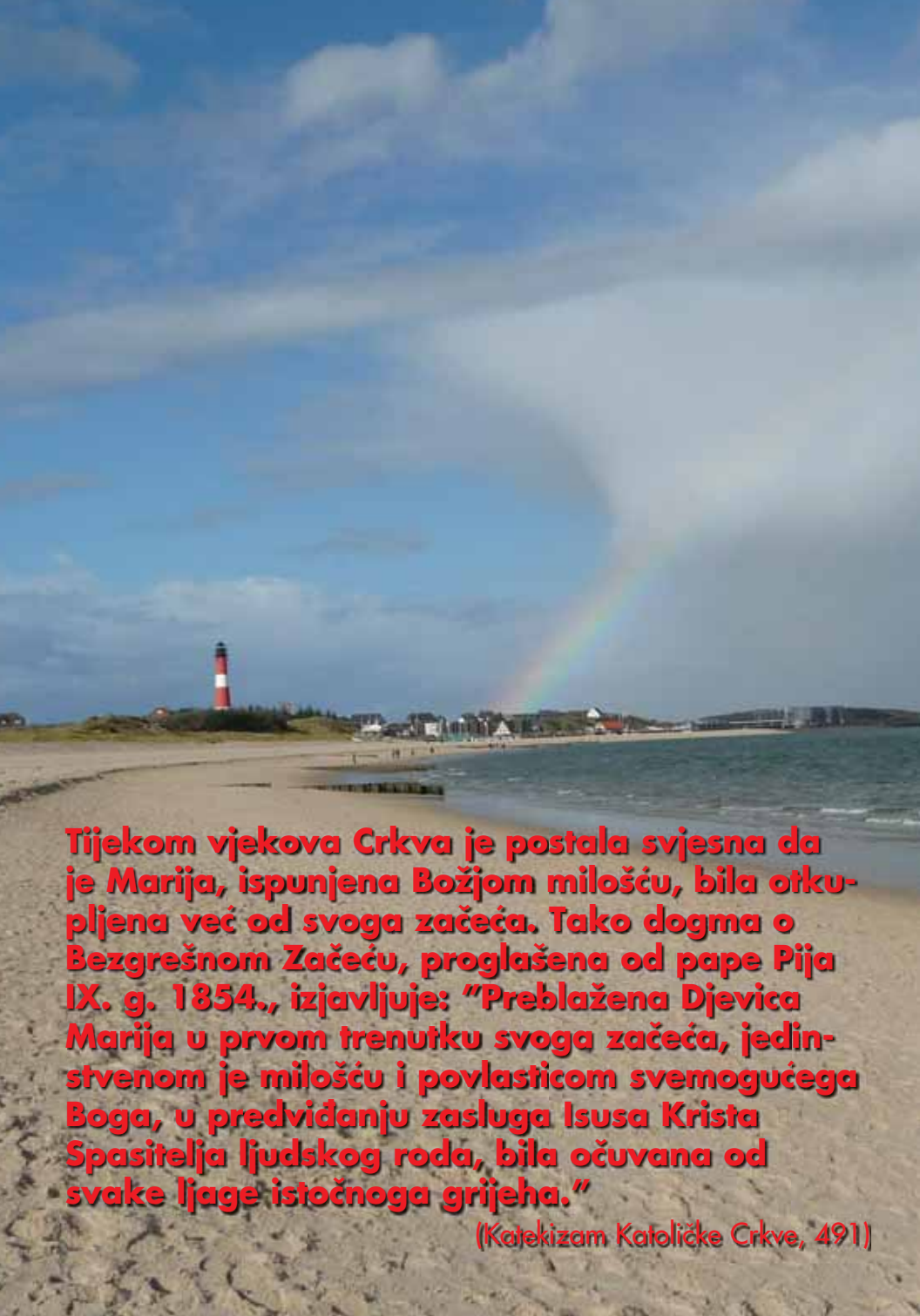
12

Marija

ISSN 1331-1476

VJERSKI LIST ZA MARIJINE ŠTOVATELJE

Tijekom vjekova Crkva je postala svjesna da je Marija, ispunjena Božjom milošću, bila otkupljena već od svoga začeća. Tako dogma o Bezgrešnom Začeću, proglašena od pape Pija IX. g. 1854., izjavljuje: "Preblazena Djevica Marija u prvom trenutku svoga začeća, jedinstvenom je milošću i povlasticom svemogućega Boga, u predviđanju zasluga Isusa Krista Spasitelja ljudskog roda, bila očuvana od svake ljage istočnoga grijeha."

(Katekizam Katoličke Crkve, 491)

Igre s obitelji

Vrijeme je priprave za Božić: slavimo Boga, koji nas je toliko ljubio da je postao jedan od nas, kako bismo mi mogli pripadati Božjoj obitelji, biti Božji narod. Isusovo rođenje dogodilo se u obitelji Josipa i Marije, čime je posvećena svaka obitelj kao naravna životna zajednica muškarca i žene.

Umjesto da se zauzmu kako bi svi imali kruba i ruba, današnje vlasti nastoje provesti promjenu karaktera hrvatskog društva. Dijelom zdravstvenog odgoja mlade se odvarča od tradicionalnog poimanja spolnosti i obitelji te im se nameće nazor na svijet i život protivan kršćanskom, zabvaljujući kojemu smo i opstali. U javnosti se stavlja u pitanje smisao i značenje same obitelji. Sve to potaknulo je građansku inicijativu "U ime obitelji" da pokaže bučnoj manjini kako šutljiva većina nije više spremna pribavčati stavove protivne naravnom i kršćanskom ponašanju. Prikupila je dovoljan broj glasova hrvatskih građana čime je postigla da se provede referendum kako bi se u hrvatski ustav unijela definicija braka kao životne zajednice žene i muškarca. Njome nije nikome osporeno nikakvo pravo, niti je tko diskri-

miniran, a obitelj bi bila i ustavom zaštićena te spadala u posebnu skrb države. Građanskom inicijativom vlasti su se osjetile silno pogođene i uznemirene. Zaboravile su da vlast "proizlazi iz naroda i pripada narodu kao zajednici slobodnih i ravnopravnih državljana", kako stoji u ustavu, pa drže da vlast mogu ostvarivati bez naroda i protiv naroda.

"Spas obitelji te ljudskog i kršćanskog društva usko je povezan sa sretnim stanjem u bračnoj i obiteljskoj zajednici" (Radost i nada, 47). Obitelj je temelj i našega hrvatskog društva. U njoj se radamo, rastemo i odgajamo, u njoj živimo i umiremo. Kakve su nam obitelji, takav će nam biti i narod. Negativan stav "odnarodene vlasti" prema obitelji treba nas učvrstiti u promicanju obitelji kao zajednice koju je Bog od početka predvidio za ljudski rod kad je stvorio muškarca i ženu te im povjerio da se plode i napuče zemlju. Naša suradnja Bogu je potrebna da se i dalje ostvaruje njegov stvarateljski plan koji osigurava budućnost obitelji i naroda. Zagovor sv. obitelji Isusa, Marije i Josipa neka nas ovih božićnih dana učvrsti u vjeri, ojača u nadi i zagrije u ljubavi kako bismo mogli živjeti i promicati istinsko dobro obitelji i svoga naroda.

UREDNIK

Ekumenski susret zborova

U crkvi Uznesenja Marijina u Zemunu održan je 13. listopada II. ekumenski susret zborova crkvenog pjevanja. Tako se kroz pjesmu slavi Bog i brišu sve razlike među ljudima. (IKA)

Izložba u fatimskom svetištu

U fatimskoj bazilici Presv. Trojstva na početku nove pastoralne godine otvorena je za javnost izložba *Biti tajna srca*. Može ju se posjetiti i virtualno na adresi: <http://serosegredodocoracao.fatima.pt/> (WF)

Troje fatimskih pastirića

Troje fatimskih pastirića dokumentarni je film koji donosi povijest fatimskih vidjelaca, a ilustriran je najbogatijom fatimskom ikonografijom. Prema mišljenju stručnjaka za fatimski fenomen, dokumentarac pomaže upoznati bit fatimske poruke. (WF)

Otvorena vrata svetišta

Papa Franjo rekao je 17. listopada kako nam je neobično kad vidimo da su vrata crkve kraj koje prolazimo zatvorena. Je li to bio razlog da su vrata schönstattskog prasnvetišta bila otvorena 18. listopada navečer, i opet 23. listopada? Ako se to dogodi i 18. prosinca, vjerojatno će se otvarati i unaprijed... "Jubilejska godina je otvorena!" - izgovorio je te riječi pred schönstattskim prasnvetištem 18. listopada o. H. Walter na različitim jezicima, pred oko dvije tisuće hodočasnika iz čitavoga svijeta. Zato su vrata prasnvetišta bila otvorena. (WS)

Stoljetnica pokreta

Nadb. R. Zollitsch pozvao je članove njemačkoga Schönstattskog pokreta da pomognu ljudima svoje domovine da se susretne jedni s drugima i s Bogom. "Mi želimo drugima dati dio sebe i dije-lom sudjelovati u životu drugih ljudi",

Veliki filipinski projekt

Skupina filipinskih pokreta *Parovi za Krista* započela je ostvarivati veliki razvojni projekt: potpuno nov grad! Uz pomoć biskupije Cubao kupili su 5 hektara zemljišta, na kojem kane napraviti 400 kuća. Tajfun je 26. rujna 2009. opustošio okolicu Manile, a u gradu San Mateo ostale su velike pustare. Ljudima je trebalo pomoći. Nađeni su partneri, a napravljen je i projekt: grade se kuće, ulice i crkve. 100 kuća predviđeno je za siromašnije obitelji, a one tvore naselje *Selo Gospe od Banneuxa*. Ono je smješteno u sjeni 8 metara visoka betonskoga kipa Djevice Siromaha, koji je 24. ožujka 2012. blagoslovio biskup P. David. Svi se nadaju da će se ondje ubrzo razviti i Gospino svetište. (JDA)

rekao je predsjednike njemačke BK u sklopu svečanog slavlja Schönstattske obitelji u povodu otvorenja jubileja 100. obljetnice duhovnog pokreta. (WS)

Jubilejski oprost

Iz Rima je odobreno da svi, koji sudjeluju u jubilejskom schönstattsom slavlju mogu dobiti oprost uz uobičajene uvjete, koji se nađu u Rimu i u ostalim schönstattske svetištima diljem svijeta od 18. listopada 2013. do 26. listopada 2014. (WS)

Jubiley koji diže na noge

Cesta od Bujumbura do Mutume 20. listopada 2013. jednostavno je oživjela. Razlog su ubrzo doznali svi: to su schönstattovci, koji toga dana u Mutumbi posebno slave: otvorenje jubileja 100. obljetnice Schönstattske pokreta i 50 godina svetišta u Mutumbi. Brojni su došli pješice, preko 300 autobusa, neki osobnim automobilima i neki biciklima. (WS)

Međunarodna dječja krunica

U berlinskoj crkvi sv. Sebastijana 25. listopada upriličena je 7. međunarodna dječja krunica u molitvi koje su sudjelovala hrvatska, korejska, poljska, vijetnamska i njemačka djeca. Nazočio je i berlinski kardinal, nadb. R. M. Woelki, koji se s mnogima pozdravio i fotografirao. Svi su dobili po misijsku krunicu. (GK)

Bogu posvećene u svijetu

Raste ženski ogranak Bogu posvećenih laika u svijetu u institutu *Marija, Majka Otkupljenja* u Italiji, koji je utemeljila Marija Marino, a svoje početke ima u g. 2006. kad je prvih pet posvetio mons. A. Ciliberti, a nastao je u krilu apostolskog pokreta. Njih 25 prve je privremeno zavjete položilo u ruke nadb. V. Bertolonea na blagdan Svih svetih 2013. u župi Marije Majke Crkve u Catanaru.

Vrelo im je života euharistija, krunica i molitva, praćene djelima ljubavi, poniznosti, milosrđa i mira, a na čelu im je danas C. Marraffa. (Z)

Nova pastoralna godina i izložba

U pastorlanom centru Pavao VI. u fatimskom svetištu 30. studenoga predstavlja se nova pastoralna godina 2013/14. na temu *Ovijeni u ljubav Božju za svijet*. To je četvrti krug slavlja stoljetnice fatimskih ukazanja, a predstavljajući prethodi otvorenje prigodne izložbe *Tajna objave - vremenska izložba koja podsjeća na ukazanja u srpnju 1917.* u isповjedalištu bazilike Presv. Trojstva. Među najvažnijim izloščima naći će se i rukopis trećeg dijela fatimske tajne, objavljene 13. svibnja 2000., donesen iz Vatikana, koji dosad nije bio javno izlagan. Budući da je to jedan od temeljnih muzejskih izložaka, Svetište je tražilo od Svete stolice da mu ga posudi, što je odobrio papa Franjo 10. lipnja 2013. Rukopis je vlasništvo Tajnog arhiva Zbora za nauk vjere, u koji je ušao 4. travnja 1957. Iz njega je iznosivan jedino nakon atentata na Ivana Pavla II. g. 1981. i kad ga je g. 2000. prefekt Zbora za nauk vjere nosio s. Luciji na prepoznavanje. (WF)

Papa francuskim biskupima

Papa Franjo obratio se francuskim biskupima, okupljenima na plenarnom zasjedanju početkom studenoga u Lurdu, posebnom porukom. Pitiče ih u njoj da vjerno obavljaju svoje evangelizacijsko poslanje i da veću skrb posвете odgoju i obrazovanju mladih koji se spremaju za svećeništvo te se više stave u službu drugima, posebno iseljenicima. Poziva ih neka svoja zasjedanja otvore i biskupima drugih zemalja, što je znak kolegijalnosti njihova biskupskog služenja, u zajedništvu s rimskim biskupom. (Z)

Marija je svojim “da” približila Nebo zemlji

Draga braćo i sestre!

Crkva danas svečano slavi Marijino bezgrešno začeće. Kao što je izjavio bl. Pio IX. u apostolskom pismu Ineffabilis Deus g. 1854., ona je “po posebnoj milosti i povlastici Boga svemogućeg, predviđajući zasluge Isusa Krista Spasitelja ljudskog roda, bila očuwana neokaljano od svake ljage grijeha izvornoga”. Takva istina vjere sadržana je u riječima pozdrava koje joj je uputio arkandel Gabrijel: “Raduj se, milosti puna: Gospodin s tobom!” (Lk 1, 28). Izraz “milosti puna” označava čudesno djelo Božje ljubavi, koji nam je htio ponovno dati život i slobodu, izgubljene grijehom, po svomu utjelovljenom Sinu Jedinorodencu, umrlo i uskrsnulu. Zato, već od II. st. na Istoku i na Zapadu, Crkva zaziva i slavi Djevicu koja je, svojim “da”, približila Nebo zemlji, postajući “roditeljicom Boga i braniteljicom našega života”, kako se izražava sv. Roman Melodski u jednomu drevnom hvalospjevu (Canticum XXV in Nativitatem B. Mariae Virginis, u J. B. PITRA, Analecta Sacra t. I, Pariz 1876., 198). U VII. st. sveti Sofronije Jeruzalemski hvali Marijinu veličinu jer se u njoj nastanio Dub Sveti: “Ti nadvisuješ sve darove koje je Božja darežljivost ikad izlila na bilo koju ljudsku osobu. Više od svih bogata si posjedom Boga koji u tebi prebiva” (Oratio II, 25 in SS. Deiparae Annuntiationem: PG

87, 3, 3248 AB). A sveti Beda Časni tumači: “Marija je blagoslovljena među ženama, jer je uresom djevičanstva uživala milost da je roditeljica sina koji je Bog” (Hom I, 3: CCL 122, 16).

I nama je darovana “punina milosti” koja mora odsijevati u našem životu, jer “Otac Gospodina našega Isusa Krista - piše sv. Pavao - ... blagoslovi nas svakim blagoslovom duhovnim... i izabra nas prije postanka svijeta da budemo sveti i bez mane pred njim... predodređujući nas da budemo za nj djeca posinjena” (Ef 1, 3-5). To posinstvo primamo posredstvom Crkve, na dan krštenja. U tom pogledu sv. Hildegarda iz Bingena piše: “Crkva je, dakle, djevica Majka svih kršćana. U tajnoj snazi Duba Svetoga začine ih i donosi na svijet, prinoseći ih Bogu tako da bivaju i prozvani sinovima Božjim” (Scivias, visio III, 12: CCL Continuatio Mediaevalis XLIII, 1978., 142). I na kraju, među tolikim koji su opjevali duhovnu ljepotu Majke Božje, ističe se sv. Bernard iz Clairvauxa, koji tvrdi da je zaziv “Zdravo Marijo, milosti puna mio Bogu, anđelima i ljudima. Ljudima zabvaljujući majčinstvu, anđelima zabvaljujući djevičanstvu, Bogu zabvaljujući poniznosti” (Sermo XLVII, De Annuntiatione Dominica: SBO VI,1, Rim 1970., 266).

Dragi prijatelji, u očekivanju da popodne, kao što je to običaj, odam počast Mariji Bezgrešnoj na Španjolskom trgu, uputimo sada žarku molitvu onoj koja zagovara kod Boga, da nam pomogne s vjerom proslaviti Božić koji je pred vratima.

BENEDIKT XVI.

(Nagovor uz molitvu Andeo Gospodnji, 8. prosinca 2011.)

Pomozi, Majko, našoj vjeri!

Otvori naše uši za Riječ, kako bismo prepoznali Božji glas i njegov poziv.

Probudi u nama želju da nasljedujemo njegove korake, izlazeći iz svoje zemlje i primajući njegovo obećanje.

Pomozi nam dopustiti da nas dotakne njegova ljubav, kako bismo mi vjerom doticali njega.

Pomozi nam potpuno se u njega pouzdavati, da vjerujemo u njegovu ljubav, napose u trenucima nevolje i križa kad je naša vjera pozvana dozrijevati.

Posij u našu vjeru radost Uskrsnuloga.

Podsjeti nas da onaj koji vjeruje nikad nije sam.

Nauči nas gledati Isusovim očima, da on bude svjetlo na našem putu. I da to svjetlo vjere u nama uvijek sve više raste, dok ne dođe onaj dan koji ne poznaje zalaska, koji je sam Krist, tvoj Sin, naš Gospodin!

Papa FRANJO

*(Završnica okružnice *Lumen fidei*)*

Bezgrešna - milosti puna

Mnogi nam pojedinci i religije svjedoče o tome kako ljudi traže milost u Boga, tj. kako nastoje umilostiviti božanstvo koje štiju. No ako to nije polazilo za rukom ljudima, kao što je nakon grijeha tražio i Adama, Bog je strpljivo "tražio" prikladnu osobu koju bi uveo pred lice svoje. A kad se kaže da je "tražio", ne misli se samo da Bog traži nekoga tko već po sebi ima sve potrebne sklonosti i kakvoću, nego da, prije svega, takvu osobu treba stvoriti i podići svojom milošću. Stoga je uvjetno rečeno da Bog i u tom slučaju traži, prije će biti da strpljivo priprema i izabranu brižno čini takvom da može stati pred lice njegovo i pronaći milost pred njim, milost koja će biti za spasenje cijelome ljudskom rodu. Bez njea i njegove očinske skrbi koju je očitovao tijekom povijesti spasenja, a koju je privodio vrhuncu u objavi svoga Sina, ne bi bilo moguće da se dogodi cjelovito zajedništvo između njea i ljudi. A osoba koju je pripremao i opremao milošću za djelo spasenja bila je bezgrešna Nazaretska Djeвица.

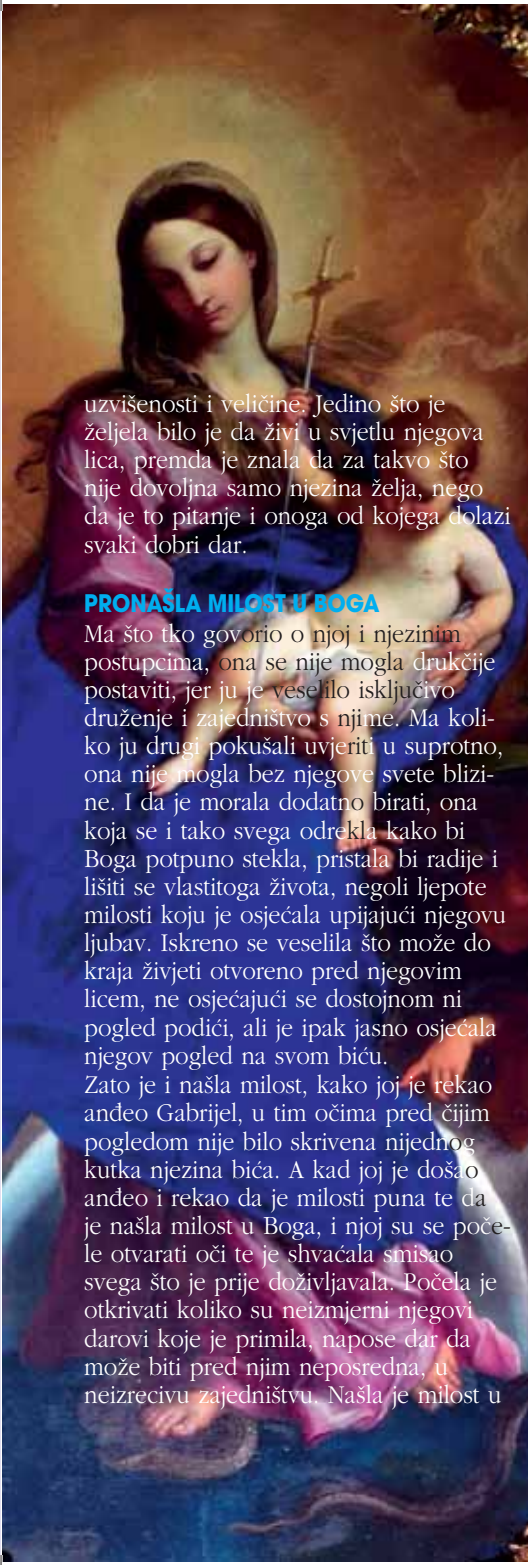
BOG JU JE "PRONAŠAO"

Mariju je doista Bog "pronašao" svojom milošću određivši da mu pripada svim svojim srcem i njemu bude potpuno posvećena. Pronašao ju je već prije začeca, jer ju je izabrao za čistu majku svome Sinu, zaštitivši je od zaraze istočnoga grijeha. Prije začeca bila je dio Božjega spasenjskog plana, a da nije znala zašto ni kako. Znao je onaj koji ju

je odabrao da bude dostojna pronaći milost kod njea. A o sebi je znala jedino da je skromna žena iz doma Davidova, koja sebi nije umišljala nikakvu kraljevsku slavu ni zasluge, a ponajmanje pred Bogom. Nije njezina zasluga bila što je Bog najprije odlučio podići sebi onu koja je trebala dati ljudsku narav njegovu Sinu, kako bi iz doma Davidova podigao vječnog Kralja i Pastira. Doista, pred tim Božjim planom nijedan čovjek nije mogao imati zasluga, što je ona jasno razabirala za se. Još dok nije znala da je ona izabrana da posluži tome Božjem planu, znala je, s druge strane, da je ipak treperila na svaku njegovu riječ koju je upijala i meditirala, od koje je živjela. I kad nije znala da će roditi "tijelo u kojem prebiva sva punina božanstva", znala je koliko ju je veselila i ispunjavala Božja prisutnost, bez koje bi joj život bio besmislen. I kad su joj se čudili oni koji su sebe držali "normalnima" zašto se ne ponaša kao i ostali, ona je osjećala da, time što je cijela upućena na Boga, živi nešto što je istinski tako jednostavno i normalno, jedinstveno i uzvišeno. I kad su joj eventualno spočitavali da je fanatična ili pak ukočena te je pitali zašto se ne opusti i ne upusti u život kao i ostali, ona je samo znala da nije mogla protiv sebe i onog osjećaja za svetu Božju prisutnost.

Nije mogla ne pripadati njemu potpuno, premda nije znala objasniti odakle joj taj osjećaj. Znala je da ga ne treba pripisivati sebi, svojem savršenstvu i svojim zaslugama, premda je uvijek i sve činila što je sukladno njegovoj volji. Ali ona tiha prisutnost nije joj dopuštala ne samo da se drzne pripisivati sebi zasluge, nego ni najmanju pomisao o tome, ni najmanji odmak od njegove

uzvišenosti i veličine. Jedino što je željela bilo je da živi u svjetlu njegova lica, premda je znala da za takvo što nije dovoljna samo njezina želja, nego da je to pitanje i onoga od kojega dolazi svaki dobri dar.

PRONAŠLA MILOST U BOGA

Ma što tko govorio o njoj i njezinim postupcima, ona se nije mogla drukčije postaviti, jer ju je veselilo isključivo druženje i zajedništvo s njime. Ma koliko ju drugi pokušali uvjeriti u suprotno, ona nije mogla bez njegove svete blizine. I da je morala dodatno birati, ona koja se i tako svega odrekla kako bi Boga potpuno stekla, pristala bi radije i lišiti se vlastitoga života, negoli ljepote milosti koju je osjećala upijajući njegovu ljubav. Iskreno se veselila što može do kraja živjeti otvoreno pred njegovim licem, ne osjećajući se dostojnom ni pogled podići, ali je ipak jasno osjećala njegov pogled na svom biću. Zato je i našla milost, kako joj je rekao anđeo Gabriel, u tim očima pred čijim pogledom nije bilo skrivena nijednog kutka njezina bića. A kad joj je došao anđeo i rekao da je milosti puna te da je našla milost u Boga, i njoj su se počele otvarati oči te je shvaćala smisao svega što je prije doživljavala. Počela je otkrivati koliko su neizmjerni njegovi darovi koje je primila, napose dar da može biti pred njim neposredna, u neizrecivu zajedništvu. Našla je milost u

Boga jer se on njoj smilovao i dao joj tu milost. Nije još uvijek znala zašto je to tako bilo, zašto joj je Bog učinio velika djela kad ju je ispunio milošću i kad joj je dao da ima milost pred njim, ali je onda počela otkrivati da je poradi njezina svetoga plana, za ciljeve njemu dobro znane od sve vječnosti.

Tako je ona po anđelovu navještenju došla do spoznaje da je milosti puna, jer je trebala donijeti na svijet onoga koji je Božji Plod. On je samo iz punine zajedništva mogao doći na zemlju. Zato ju je Bog učinio čistom i bezgrešnom kako bi se po njezinu spremnu prihvaćanju milosti Bog smilovao ljudskom rodu. Bila je puna milosti jer ju je potpuno ispunjavao onaj koji je izvor milosti, tako da, ispunivši je do kraja, nije ostavio prostora za prazninu i ispraznost tipičnu za ljudski rod. Nije ostavio prostora za onu pogubnu autonomiju koja je došla od grijeha i proizvodila daljnji grijeh. Ona je bila bez grijeha, kako bi iz nje niknulo novo čovječanstvo bez te štetne zaraze, te je zato kao Bezgrešna Djevica pronašla milost u Boga. Zato i nas danas njezina bezgrešnost poziva da ne budemo s Gospodinom uskogrudni, nego da mu, poput nje, širom otvaramo vrata svog života. Mariji bi bilo smiješno da se pravila kao da Bogu činimo veliku uslugu time što prima milost, jer nije mogla previdjeti čudesna djela koja je on učinio u njoj i za nju. Pođimo i mi putem koji nam naznači Bezgrešna i stavimo se Bogu potpuno na raspolaganje, kako bismo i sami pronašli milost u njegovim očima, milost koja započinje svetim i bezgrešnim životom na zemlji, a završava se vječnim blaženstvom u nebeskoj slavi.

Ivan BODROŽIĆ

KAKO DA PJEVAMO U ZEMLJI TUĐINSKOJ

Hrvatska svakidašnja jadikovka: plaćemo li s pravom?

*Na obali rijeka babilonskih
sjedasmo i plakasmo
spominjući se Siona;
o vrbe naokolo
barfe svoje bijasmo povješali.
I tada naši tamničari
zaiskaše od nas da pjevamo,
porobljivači naši zaiskaše da
se veselimo:*

*"Pjevajte nam pjesmu sionsku!"
Kako da pjesmu Jahvinu pjevamo
u zemlji tuđinskoj! (Iz Ps 137, 1-4)*

Izraelci - Židovi znali su zašto plaču... A mi Hrvati? Stoljećima su pjesnici naši, kao i junaci i puk naš hrvatski zapomagali: *Ja domovinu imam - tek u srcu je nosim...* Zapomagali - da, pa i svojim zvonima „Boga su i ljude zvali“ u pomoć „za trabakul koji tone“, ali nisu tako ni toliko plakali i jadikovali kao mi danas. Doslovno smo pretvorili Hrvatsku u zemlju - svakidašnje jadikovke. Čudljivoga svog proroka Jonu pita Bog: *Srdiš li se ti s pravom?* (Jon 4,4). A današnjega „prosječnog Hrvata“ (da li svoga, tj. Božjega?) trebalo bi pitati: *Plaćeš li ti s pravom?*

368 - "MARIJA" 12/2013.

OTUĐENJE DOMOVINE

„Kršćaninu je na ovoj zemlji svaka zemlja domovina, a i domovina mu je tuđina...“, napisao davno jedan crkveni pisac tu veliku istinu - jer: „domovina je naša na nebesima“ (Fil 3, 20)! Ali mi, baš mi u ovome naraštaju, kao da se na mnoge načine - ali ne na one evangeoske i kršćanske - trudimo svoju domovinu učiniti - tuđinom. Gotovo omraženom! I onda, posve logično: *„Kako da pjesmu Gospodnju pjevamo u zemlji tuđinskoj?“* (Ps 137, 4)

Možemo mi za to nedjeljo „otuđenja domovine“ optuživati razne prikrivene ili javne jugonostalgičare ili zagrižene komuniste zaogrnuti plaštem antifašizma, novinare kojima je hrvatsko domoljublje negativna pojava i nacionalizam, a anacionalnost i protuhrvatstvo - zdrav kozmopolitizam, ili one u Vladi i Saboru, one u SDP-u ili i HDZ-u kojima smo dopustili da suvremenu Hrvatsku državu poistovjetite sa svojim strankama po načelu „Država - to smo mi!“. Ipak, ne možemo pobjeći ni od vlastite odgovornosti: kao birači mi postavljamo vlast, kao čitatelji mi uređujemo novine i listove!

Iz godine u godinu sve više doživljavamo kako strani turisti - Talijani, Slovenci i drugi oduševljeno hvale

**Sretan Božić
želi vam
Uredništvo "Marije"**

Hrvatsku kao svoju, tepaju o našem moru i krasnoj obali, veličaju lijepe jadranske otoke i dražesne morske uvale... Sprijateljio sam se sa skupinom mladih obitelji iz Slovačke koje već nekoliko godina ljetuju na Hvaru, animiraju u crkvi misno slavlje svojim pjevanjem uz instrumentalnu pratnju, a uvečer na sikama morskim u skupini od 30-40 mole Gospinu krunicu... Na jednom bračkom kupalištu prošlog su ljeta neki Česi razdragano pjevali uz gitaru... A zašto Hrvati danas više ne pjevaju, osim onih koji to čine za novac i onih koji to čine tek kad se ponapiju ili opiju? Ili, postavimo pitanje drukčije: Kako to da Česi Hrvatsku pretvaraju u svoju domovinu, a Hrvati je pretvorile - u tuđinu! I onda: *Kako da pjesmu Gospodnju pjevamo u zemlji tuđinskoj?! (Ps 137, 4)* Evo mjesta za pitanje: Jona, srdiš li se ti s pravom? Odnosno: Hrvatski čovječe, građanine, i osobito kršćanine, jadikuješ li ti i plačeš li s pravom, iz pravih razloga?

NAJVAŽNIJE PITANJE: TKO JE KRIV?

Polovica Europe i Amerike bile su neku godinu zahvatile velike poplave, mnogi su poplavljeni domovi, u nekim zemljama (u Poljskoj) i životi su bili izgubljeni. Ali valjda su jedino u Hrvatskoj gotovo svi novinski i televizijski izvještaji završavali, čak i počinjali s pitanjem: Tko je kriv?

Tko je kriv? To je već godinama u Hrvatskoj medijski hit, koji se kao virus širi u javnost naših „svakidašnjih jadikovki“. Sjetimo se nedavne kornatske tragedije vatrogasaca... Ili onog iskliznuća vlaka u Kaštelima: od povika tko je kriv jedva da smo dolično pokopali mrtve. Jednostavno se pravimo ble-

savima i ne želimo prihvatiti da su se nesreće oduvijek događale i da će se i dalje događati!

Svadamo se s „meteorologijom“, tj. gundamo na vremenske (ne)prilike, na koje ne možemo utjecati, a tamo gdje raspoloženje i postupci ponajviše ovise o nama samima - „vadimo“ se na atmosferske utjecaje, jugovinu, velik postotak vlage u zraku, visoku koncentraciju peluda ili na bioproгнозу.

Dok je u Hrvatskoj sve više onih kojima se nameće post „o kruhu i vodi“, drugi se - a ponekad čak i ti isti! - nekontrolirano i neodgovorno razbacuju upravo s kruhom i vodom.

Po postotku dnevno odbačena kruha, Hrvatska je u neslavnu vrhu europske tablice. A kad govorimo o vodi, za koju se već vode ratovi u svijetu; u osvjet „Hrvatskog proljeća“ studenti su, ukazujući na porobljenost Hrvatske u Jugoslaviji, citirali Tužaljke i Jeremijin plač nad Babilonskim sužanjstvom, uključujući i onu: „Pa i za vodu valja nam platiti!“ A koliko se danas u Hrvatskoj, svakog dana, plaća za vodu u bocama, iako smo među najbogatijima u Europi s pitkom vodom i gotovo na čitavu hrvatskom prostoru može se piti voda iz našeg vodovoda, često bolja od one dopremljene u bocama koju plaćamo više negoli mlijeko, a kukamo da je ono skupo!

Vrlo bi me zanimali rezultati istraživanja koliko je u Hrvatskoj obitelji i domaćinstava u kojima se više mjesečno potroši za telefoniju negoli za električnu energiju. Nisam siguran da ima ijedna zemlja koja nas u tome „šije“. A tužimo se da je struja skupa i svako poskupljenje ocjenjujemo kao „smak svijeta“!

VALJA STAJATI USPRAVNO

Dok, vjerojatno s pravom, prigovaravamo da se povišenje PDV-a pretvara u „harač“ nad sve siromašnijom „rajom“, ne želimo vidjeti u čemu je naš pravi i samonametnuti „harač“: porez na dodane „vrijednosti“, izmišljene raznorazne potrebe, stvari i navike bez kojih tobože ne možemo živjeti, posebno mislimo da je bez njih ugrožen „opstanak“ naše djece... A radi se često o posve nepotrebnim izdacima koji nam život uopće ne čine kvalitetnijim, nego nas čak naprotiv - osiromašuju. Ožbukani umjetnim mortom materijalnosti ne želimo ili nismo sposobni shvatiti da imati „više“ ne znači uvijek bolje, pa čak ni - više!

Slične simptome naših bolesti mogli bismo nizati u nedogled. Za zaključak, ili barem provokaciju razmišljanja, pozovimo u pomoć neke naše pjesnike. J. F. Pločar napisao: „*Za uspravno stajanje dovoljne su dvije stope zemlje, za klečanje treba više, za puzanje najviše...!*“ Uz napomenu da je klečanje pred Bogom najbolja zaštita od bolesti klečanja pred „bogovima“ i najbolji trening za uspravno stajanje, postavimo sebi (osobno i kolektivno) pitanje: Nije li nam u životu tako oskudno, tijesno, i tužno i ružno, i uvijek malo i premalo, ili, kako reče drugi hvarski pjesnik, „nikoga i ničega nam nije dosta“ (J. Jurjević), upravo zato što više ne uspijevamo uspravno stajati, a djeci će našoj vjerojatno biti još teže i još gore jer ih za to uspravno stajanje uopće ne treniramo?!

Hrvatiću moj mali, plačeš li s pravom?!

Stanko JERČIĆ

Oči Djevice Marije

Euphrasia officinalis

Oči Djevice Marije ili Matere Božje oči ili očanica ljekovita biljka je koja najčešće raste po livadama, u vrištinama, uz putove, na suhim obroncima i u svijetlim šumama. Dosta je niska i u donjem dijelu obično veoma razgranana. Listovi joj imaju s obje strane od 3 do 5 bodljasto ušiljenih zubaca, a cvjetovi su joj bijeloljubičasti. Često se upotrebljavala za liječenje različitih očnih bolesti. Gledajući joj cvijet, a i ljekovitost, lako je shvatiti zašto ju je naš narod prozvao Gospinim imenom. Ovdje mi se nameću riječi iz pjesme: *Djevice nevena, majčice blaga, pogledaj ovaj nevoljni svijet. Koj' te zaziva, Majčice draga, i moli za tvoj zagovor svet.*

Mario CRVENKA

Plod molitve i žrtve

Moj tata ostao je sa smo tri godine bez oca. Cijeli život proveo je s majkom, koja se nije ponovno udavala. Živjela je, naime, u nadi da će se njezin suprug vratiti, ali nije, kao ni mnogi Hrvati koji su nestali 1945.

Tata i baka osjetili su glad i neimaštinu. O tome često pripovijedam svojoj djeci. Danas je, naime, mnogima teško razumjeti da netko nije imao ni pure (žganci), a sada imaju i različitih kolača i toliko toga pa opet kukaju. Kad je porastao, tata se zaposlio, a onda i oženio. Otišao je g. 1970. na rad u Njemačku. Imao je onda dva sina, Ivana i Juru, a ja sam rođena 1975. Svi smo odrastali uz majku i baku, ali uvijek s mišlju da je tata u Njemačkoj kako bi nama olakšao život. Došao je obrambeni Domovinski rat, u kojem smo sve izgubili. Sve što smo gradili, zapalili

su pobunjeni Srbi, čak i crkvu u našem selu gađali su iz tenkova i srušili je do temelja. Usprkos tome svi smo sačuvali živu glavu.

Nikad neću zaboraviti tatine suze g. 1992. u crkvi Gospe Sinjske. U Njemačkoj je g. 1994. teško ozlijeđen. Svima nam je zbog toga bilo teško, a našoj baki najteže. Živjeli smo tada u Solinu. Sjećam se da sam baku pratila u crkvu Gospe od Zdravlja u Splitu, da upišemo sv. misu za tatino zdravlje. Ponekad je trebalo dugo čekati da naša misa dođe na red, ali nam to ništa nije smetalo. U dan kad bi bila dogovorena, mi bismo došli i u misi sudjelovali. Od te tatine nezgode baka subotom nije jela meso, jer je odredila postiti za njegovo zdravlje. Hvala dragom Bogu i nebeskoj Majci, tata je nakon godinu dana izišao iz bolnice i vratio se u svoju voljenu domovinu Hrvatsku. Čim se selo obnovilo, s mamom i bakom vratio se svojoj kući. To je dokaz da na životnom putu nismo sami. Ima Netko tko je sama Ljubav i Dobrota te nas vodi kroz život.

Nama, svojoj djeci, tata je omogućio puno toga. Iako je bio na pragu smrti, i danas je živ. S mamom živi na selu. Oboje su sretni, jer im djeca imaju sreden obiteljski život. Njihova sreća zapravo je u sreći njihove djece. Vjerujem da je sve to plod naših molitava i žrtava, kao i zaštite i zagovora naše nebeske Majke. Zato se nadam i vjerujem da će i naša Domovina jednom biti dom sretnih ljudi. Tà nije li puno žrtava za nju podneseno?!

Ana BARINIĆ

Sv. Bonaventura o Djevici Mariji

Budući da je Isusova Majka izvanredna osoba u svetopisamskoj baštini i ranokršćanskoj predaji tijekom stoljeća o njezinu liku nastaje poseban nauk i razvija se posebna pobožnost. Povijest Crkve poznaje bogoslovce koji marijansku datost stavljaju u zdravi okvir katoličkog nauka i pobožnosti. Jedan od njih je i sveti Bonaventura, srednjovjekovni mislilac, filozof i teolog, skolastik i utemeljitelj franjevačke bogoslovske škole. Pravim imenom Giovanni Fidanza, Bonaventura se rodio g. 1221. u Bagnoregiju, nedaleko od današnjeg Viterba u Italiji. Već u mladosti susreće se s netom nastalim franjevačkim pokretom, što uvjetuje njegovu odluku da za vrijeme studija u Parizu i sam postane franjevac (1243.). Profesor je na pariškoj Sorboni gdje poučava svetopisamske i teološke znanosti. Izabran za poglavara Franjevačkog reda punih 70 godina vodi mudro i trijezno redovničku družbu. Putuje Europom, propovijeda, sastavlja bogoslovska i literarna djela te promiče ispravan katolički nauk. Vjerman sljedbenik sv. Franje Asiškoga nazvan je drugim utemeljiteljem Reda. Papa Grgur X. imenuje ga kardinalom i biskupom u Albanu kraj Rima i povjerava mu pripremanje crkvenog sabora g. 1274. u Lionu, koji nastoji oko ujedinjenja Istočne i Zapadne Crkve. Shrvan trudom i putovanjima, teško oboli i umire u vrijeme održavanja sabora 15. srpnja 1274.

372 - "MARIJA" 12/2013.

BOGOSLOVAC I MISTIK

Zbog uzorna života i vjerodostojna nauka papa Siksto IV. proglašava Bonaventuru g. 1482. svetim, a Siksto V. uvršćuje ga g. 1588. u zbor crkvenih naučitelja. Njegov životopis sv. Franje Asiškoga nadahnjuje Giotta pri oslikavanju svečeve bazilike u Asizu. Kad Bonaventura stupa na pozornicu znanosti, u bogoslovlju je prevladavala mistika, a znanje je podređeno kreposnu vladanju. Njegovi znanstveni spisi objavljeni su u deset velikih svezaka koji sadrže njegovu bogoslovsku misao, svu usredotočenu na Krista Gospodina. Po njemu bogoslovlje mora upotrijebiti metodu istraživanja. Sam po sebi, razum može spoznati istinu, ali je ta spoznaja slaba i nepotpuna, kad je govor o Bogu i o spasenju. „Nijedan filozof ne može samim svojim razumom spoznati jedinstvo u Trojstvu, veličanstvo Božje u poniznosti Utjelovljenja, Božju nepromjenjivost u njegovu djelovanju. A bez te vjere nema prave spoznaje o Bogu.“

MARIJANSKA POBOŽNOST

O bl. Djevici Mariji Bonaventura govori uvijek u odnosu na Krista i njegovo djelo otkupljenja. Njegovi slušatelji zabilježili su 24 govora koje izriče u prigodi Gospinih blagdana. U njima dolazi do izražaja bogoslovna učenost, ali jednako tako i iskrena pobožnost prema Gospi, koju stavlja na srce svojim slušateljima. Pritom upozorava da se treba čuvati pretjeranosti koja se protivi vjeri i kršćanskom vladanju. Poznat je njegov stav:

„Ne treba izmišljati nove oblike časti i hvale o Djevici Mariji, jer njoj nisu potrebne naše laži, budući da je puna istine.“

S tim stavom Bonaventura se opire misli sv. Bernarda koji je donekle utjecao na određena pretjerivanja u marijanskoj pobožnosti. Na istoj crti smješta se Bonaventurin negativan stav o Marijinu bezgrešnom začecu zbog općenitosti Kristova otkupljenja.

Bonaventura je originalan kad raspravlja o Marijinu božanskom materinstvu i njezinu jedinstvu s Isusom, iz kojih slijede ostale odlike i povlastice, kao što su trajno djevičanstvo, sudjelovanje u Isusovoj patnji i smrti na križu. On potiče vjernike na iskrenu i ispravnu pobožnost prema Majci Otkupiteljevoj, jer ona, snagom svoje majčinske uloge, vodi vjernike na put spasenja. Zbog svega što čini u korist ljudskoga roda, zaslužuje iskrenu pobožnost vjerničkog puka. Ta pobožnost ne smije biti na užtrb Sinove slave. Mariji se ne može iskazivati čast koja pripada samom Kristu, pod izlikom da se sva čast iska-

zana Majci preobražava u čast Sinu. Bonaventura tvrdi da je dobro častiti Majku, ali je još potrebnije častiti Sina. Pobožnost prema Gospi on stavlja u okvir zajedništva svetih.

OTAJSTVO UTJELOVLJENJA

Osobna sveza koja, po Bonaventurinu mišljenju, ujedinjuje Djevicu iz Nazareta sa Sinom Božjim jest otajstvo utjelovljenja, glavni razlog sve Marijine veličine. „Stvoritelj svih stvari boravi u skrivištu djevičanskog krila i tu pripravlja svoju svadbenu ložnicu te na taj način postaje naš brat; u majčinu krilu uređuje kraljevsko prijestolje te postaje naš poglavar, tu će odjenuti svećeničko ruho, da postane naš veliki svećenik. Snagom mističnog jedinstva, Marija je Majka Božja, zbog kraljevskog prijestolja, ona je kraljica neba, zbog svećeničkog ruha, zagovornica je ljudskog roda.“

Otajstvo utjelovljenja je, po Bonaventurinu mišljenju, inicijativa i milost Božja, čin koji ne zaslužuje nijedna osoba iz starozavjetnog svijeta. Jedino je Marija dostojna Božjeg izbora. Zbog njezine nevinosti, skromnosti i ljubavnosti prikladna je da po Božjoj milosti postane Majkom Spasiteljevom. Sve ono što Marija jest i ima, plod je Božje milosti, njegov dar i naklonost.

Utjelovljenje Sina Božjega prije svega Božje je djelo. Pri utjelovljenju Vječne Riječi, Marija stvarno surađuje s Duhom Svetim prinoseći pritom tjelesnu dimenziju koja nije samo pasivna i materijalna, nego posjeduje aktivnu mogućnost da porodi dijete. Sve to svjedoče novozavjetni spisi kad o Isusu govore da je „rođen“ ili pak „učinjen“ od Djevice Marije.

dar-ko

Bezgrešan putokaz

Svetkovina Bezgrešnog začeća slavi se u došašću, tj. u liturgijskom vremenu koje otajstveno obnavlja uspomenu na Božji dolazak među ljude i priprema nas na doživljaj proslave očitovanja „dobrosvitosti i čovjekoljublja Spasitelja našega“ po Marijinu porodu u Betlehemu. Time Marija zauzima mjesto u vjerničkoj pripravi za Božić kao što je imala odlučujuće mjesto u Isusovu otajstvenom začeću i rođenju. I Bog ju je očuvao od svake podložnosti zarazi grijeha od samih njezinih početaka. Promatrajući Marijino mjesto i ulogu u došašću pronalazimo ne samo uzor za nasljedovanje nego i zagovornicu na životnom putovanju.

DAROVU U SKLADU S ULOGOM

Razmišljanje o Marijinu bogomaterinstvu i njezinu očuvanju od ljage grijeha od samih početaka, Katekizam (br. 488) započinje od tvrdnje da je „Bog od vječnosti izabrao da majka njegova Sina bude ... 'djeвица zaručena s mužem koji se zvao Josip iz doma Davidova, a djeвица se zvala Marija'“. Za tako iznimnu zadaću Bog ju je obdario i izvanrednim darovima koji su u skladu s tako uzvišenom ulogom, što je izraženo i u anđeoskom pozdravu kod navještenja: Milosti puna!

Zato Katekizam (br. 490) nastavlja razmišljanje: „Da bi navještauju svoga poziva Marija mogla dati slobodan pristanak svoje vjere, bilo je potrebno da bude sva nošena Božjom milošću.“

Njezin je pristanak na Božji plan utemeljen na dubokoj i iskrenoj vjeri da Bogu ništa nije nemoguće te predanosti Božjem vodstvu na svim područjima.

Svijest o tome postupno je rasla u Crkvi Božjoj sve do konačnog i proglašenja dogme o Bezgrešnom začeću g. 1854. za pape Pija IX. koji je u buli „*Neizrecivi Bog*“, izjavio: „*Neizrecivi Bog ... je od početka i prije vjekova izabrao i odredio majku svom jednorodnom Sinu i iskazao joj veliku ljubav, veću iznad svih stvorenja ... Zbog toga je nju divno obdario obiljem svih nebeskih darova ... daleko više od svih anđeoskih dubova i svih svetih, kako bi ona bila uvijek apsolutno slobodna od svih ljaga grijeha, te kako bi sva krasna i savršena imala onu puninu nevinosti i svetosti, od koje je pod Bogom nezamisliva veća, i od koje se ne može zamisliti da bi itko imao veću, osim Bog.*“

Prihvatajući i razrađujući to učenje, II. vatikanski sabor upozorava da taj „*sjaj sasvim jedinstvene svetosti, koji Mariju resi već od prvog časa njezina začeća,*

dolazi joj potpuno od Krista: Ona je otkupljena na uzvišen način u vidu zasluga svoga Sina“ (Svjetlo naroda, 56 i 53). Na nju Sabor, s pravom, primjenjuje riječi sv. Pavla da ju je Otac „*blagoslovio svakim blagoslovom duhovnim u nebesima, u Kristu*“ u kome ju je izabrao „*prije postanka svijeta, da bude sveta i neporočna pred njim u ljubavi*“ (Ef 1, 3-4).

UZOR I PRETHODNICA

Navedene riječi Poslanice Efežanima odnose se na „*sve izabrane pred Bogom*“. Marija je samo prva u toj povorci blagoslovljenih u Kristu. Zbog toga ni Marijino bezgrešno začecje ne smijemo promatrati samo za sebe i odvojeno od ostalih vjernika. To je davno dobro uočio i lapidarno izrazio sv. Irenej koji napisao da je Marija „*posluhom postala uzrokom spasenja za sebe i za sav ljudski rod*“.

Ta svijest hrani i učvršćuje našu nadu da ćemo i mi biti oslobođeni robovanja grijehu, jer Bog nas je u Kristu „*izabrao prije postanka svijeta*“. Božji vječni naum da se tijesno poveže s ljudskim rodom plod je bezgranične ljubavi prema nama ljudima iskazane u Kristu Isusu, a vidljivo očitovane Marijnim porodom. To je bila iznimna Božja naklonost prema Mariji, ali i prema čitavu ljudskom rodu.

Bog je Mariju unaprijed očuvao od svake ljage istočnoga grijeha da je, obogaćenu puninom milosti pripravi za dostojnu Roditeljsku Sina svoga, ali i da bude „*znak početka Crkve, Zaručnice Kristove, ljepote bez ljage i bore*“, ističe misno predslavlje na svetkovinu Bezgrešne.

IŠČEKIVANJE KONAČNOG DOLASKA

Isusovo učovjčenje i rođenje od Djevice najavljeno je kao prva i iznimno velika radosna vijest nakon iskonskoga grijeha praroditelja po čemu je ušao nered u svijet očitovan stidom praroditelja pred licem Božjim.

Odlomak iz Knjige Postanka, što se čita na misi, pokazuje da je Marija, i promislu Božjem, od početka uključena u borbu s grijehom i njegovim posljedicama. Najavljujući borbu između Zmije i žene, između njihova potomstva, najavljena je aktivna uloga majke onoga koji će grijeha svih ponižeti na svojim plećima i pribiti ih na križ i koji je već u majčinu naručju prikazan s kopljem i križem u ruci.

Borba što je započela u Edenskom vrtu nastavlja se do posljednjeg Adama i svaki čovjek treba da uzme u njoj udjela. Zauzimajući se za dobro a suprotstavljajući se zlu, treba se svrstati uz Mariju. To je borba za istinu protiv laži, za pravdu protiv nepravde, za ljubav protiv mržnje. To je vrijeme borbe i nastavka prvotnog navještaja u Raju zemaljskom: „*Neprijateljstvo zamećem između tebe i žene*“ (Post 3,15).

U tom se okruženju priprema i navješta konačni Kristov dolazak, na kraju vremena u kome će se ostvariti vječni izbor o kojemu govori Poslanica Efežanima. U njemu ćemo i mi „*postati baštinici, pošto smo bili predodređeni po naumu Onoga koji sve izvodi po odluci svoje volje*“ (Ef 1, 11).

U očekivanju konačnog završetka vremena Bog nam je dao Mariju „*za odvjetnicu milosti i uzor svetosti*“ (predslavlje). Promatrajmo je i molimo.

Marko BABIĆ

Bezgrešna Majka

Potaknuti iskrenom pobožnošću prema Gospi, kršćanski vjernici tumačili su bezgrešno začeće kao unaprijed izvršeno otkupljenje. Kad je bl. fra Ivan Duns Škot (+1308.) osjećaj vjerničke pobožnosti postavio kao teološko pitanje, naučavajući da je bezgrešno začeće Isusova otkupiteljska nagrada Majci kao posrednici u otkupljenju, tijekom nadolazećih stoljeća kršćanski umjetnici pučko vjerovanje i teološki nauk oslikavali su na umjetničkim djelima. U službu katoličke marijanske promidžbe posebno su se uključili španjolski barokni umjetnici. Neobičan u primjeni stilske forme, pogotovo osjećajnoga tonskog kolorizma, i poseban po izboru sakralnih motiva, *Francisco de Zurbarán* (+1664.) naslikao je mnoštvo sakralnih djela iz života bl. Djevice Marije, među kojima i oltarne pale s prizorima Bezgrešnog Začeca.

U SLUŽBI TRIDENTSKE OBNOVE

Kao predstavnik zlatnog vijeka španjolske umjetnosti, službeni slikar grada Seville i dvorski slikar kralja Filipa IV. de Zurbarán uistinu se stavio u službu tridentske katoličke obnove. Od rodnoga gradića Fuente de Cantos, u pokrajini Extremadura, gdje ga je Juan de Roelas (+1626.) upoznao s realističkim načinom prikazivanja naturalistički motiva, do završene umjetničke škole u Sevilli kod madonera Pedra Díaza de Villanueva (+1654.), ubrzo je,

kao samostalni umjetnik, postao poznat po osebjunom načinu oslikavanja religiozne tematike. Prvo poznato djelo koje je izradio g. 1614., dok je još pohađao umjetničku školu, bila je upravo slika Bezgrešnog Začeca, danas u privatnoj zbirci u baskijskom gradu Bilbao.

Nakon što se g. 1617. nastanio u gradiću Llerena u blizini rodnog mjesta, oslikao je Otajstva krunice: 15 slika za Gospinu kapelu u župnoj crkvi Nuestra Señora de la Granada u Fuente de Cantos, koje su, na žalost, uništene u španjolsko-francuskom ratu.

Kad se g. 1626. preselio u glavni andaluzijski grad, u Sevilli je bilo 37 samostana koji su se natjecali u oslikavanju crkava prema tridentskoj liturgijskoj

obnovi. Osobito su samostanske zajednice, kao franjevačke i dominikanske, prednjačile u narudžbi marijanskih oltarnih slika. Tako je de Zurbarán za dominikanski samostan San Pedro izradio 21 sliku: 14 iz života sv. Dominika, a 7 portreta svetih otaca. Nakon što ga je proglasilo gradskim slikarem, općinsko vijeće u Sevilli naručilo je g. 1628. nekoliko oltarnih pala za samostansku crkvu Nuestra Señora de la Merced Calzada. Otada je de Zurbarán postao vodeći španjolski marijanski slikar i uzor mladim umjetnicima. Toliko je bio poznat, da su mu neki prekoocenaski gradovi naručivali oltarne slike za novoizgrađene katoličke crkve u Meksiku i Brazilu. Da bi bio što uvjerljiviji, koristeći domorodski krajobraz, njihovu narodnu nošnju i običaje, prikazivao je Gospu tamnije puti s bucmastom dječicom i umiljatim anđelčićima.

Prijateljstvo s poznatim španjolskim slikarima, kao što je Diego Velázquez (+1660.), dovelo ga je g. 1634. na dvor kralja Filipa IV. (+1666.) u Madridu. Postavši kraljevski slikar upoznao je stilске razlike između španjolskih i talijanskih umjetnika. Otada je prestao koristiti tamnije tonove s prigušenim svjetlosnim efektima, po uzoru na Caravaggia (+1610.), i prešao na skladniju igru svjetla i sjene, naglašavajući više scensku dramaturgiju. Zato je u ovom razdoblju izradio najljepša djela koja su mu, s pravom, donijela nacionalnu i svjetsku umjetničku slavu.

Zasigurno će se ljubitelji lijepe umjetnosti složiti da je njegova slika Bezgrešnog Začeca, Inmaculada Concepción, ulje na platnu iz g. 1630. (89 x 128 cm), koja se danas čuva u Nacionalnom muzeju Prado u Madridu (katalog br. P-2992),

primjer skladne povezanosti između marijanske katoličke teologije i barokne umjetničke prakse.

PRIMJER BAROKNE UMJETNOSTI

Ruku sklopljenih na molitvu i predajući se u volju Božju, okružena atributima vjerničkih pohvala, Bezgrešna lebdi između zemlje i neba kao ona koja ima roditi Spasitelja. Naslikana prema zakonitostima koje je postavio teoretičar sakralne umjetnosti Francisco Pachero (+1644.) u traktatu *El arte de la pintura*, ta slika primjer je barokne kršćanske umjetnosti u službi tridentske marijanske pobožnosti. Prema tom traktatu, koji je služio kao teološki udžbenik, de Zurbarán je Gospu prikazao djevojačkog izgleda, u ružičastoj haljini i ogrnutu modrim plaštem, bez vela na glavi. Okružena čudesnim oblacima iz kojih izranjaju marijanski simboli vjerničke pobožnosti, oslikani prema pojedinim litijskim zavijama, kao što je Zvijezda jutarnja, Toranj Davidov, Ogljedalo pravde, Prijestolje mudrosti, Vrata nebeska, postavljena prema zakonitostima okomite perspektive, Marija se vitko izdiže iznad morske obale u kojoj se desno nazire grad, kao simbol zemaljskog, i lijevo mistična palma, kao simbol nebeskog života, do kojega plovi lađa, kao simbol kršćanske vjere. Marija, bez grijeha začeta i rođena, spaja tako dva svijeta: zemaljski grešni, koji joj je pod nogama, u simbolu polumjeseca, i nebeski blaženi, koji joj je na glavi, u simbolu krune od 12 zvijezda okružene mnoštvom anđelčića. Izdignuta u nebo, a s pogledom prema zemlji, kao da vjernicima šalje poruku: Ja sam Bezgrešno Začeca.

Ante Branko PERIŠA

I za život je nužna priprava

Za sve važne događaje, pa i za sam život potrebna je priprava. Kada počinje ljudski život važno je znati i točno definirati, a ne se samo dogovoriti. Znanstvene činjenice su istine koje otkrivaju savršenstvo Stvoriteljeva plana za nas ljude, njegovu genijalnost i ljubav koju je kroz stvarenje svijeta upisao i u sve stvoreno. Ni svijet Bog nije stvorio odjednom, a čovjeka koji je najvredniji od svih stvorenja, stvorio je na kraju. Finale stvaranja uljepšao je stvaranjem žene. Jesu li žene ukras prirode, Božje miljenice, čovjekove družice - neka svatko za sebe odgovori, a ja ću u ovo razmišljanje uključiti i jednu jedinstvenu ženu koju je Bog od samog njezina začeća pripremio za nositeljicu i roditeljicu svoga Sina, a Majka Crkva zaštitila ju je dogmom od krivovjera, zabluda i kojekakvih nagađanja te privatnih prosudbi. Zašto i kako vjerujemo? Možemo li vjerovati? Postoje objave i tajne vjere, opipljivost i nedokučivost svetosti svakidašnjice jedne djevojke koja je postala Majka Sina Božjega.

NEKA MI BUDE

Premda nam se čini na prepad, nenajavljeno, nesvakidašnjim posjetom anđela Gabrijela, Marija je prihvatila Božju volju. Koliko je Gospodin pripremao Mariju za taj trenutak, zna samo On. Marija bez grijeha začeta, izabranica iz Božjeg naroda, pripremala se za život u djevičanskoj čistoći. Božji plan donio je

ono što nitko tada nije mogao dokučiti zašto i kako, a to ne može ni do dana današnjega. Ne samo da se posvetila Bogu, nego se Marija posvetila i Sinu Božjem kojega je nosila pod svojim srcem. Je li se Marija pripremala za porod? Očito je i tim činom bila zatečena. Put u Betlehem bio je važniji od priprave za porod, koji je bio neizbježan! Jesu li i okolnosti u kojima se on dogodio bile neizbježne? Porod je bio važniji od bilo kojih okolnosti. Život je važniji od okoline u koju dolazi.

PRIPREMA ZA ŽIVOT

Želimo li izbjeći neprilike koje donosi novorođenče, valja se pripraviti ne samo na porod nego i na začeće. Što to znači? Znači sagledati okolnosti, spoznati svoje mogućnosti i uklopiti se u Božje želje. Kako? Bog svakog čovjeka zove njegovim imenom, a roditelje i prezimenom. Blagoslivlje ih i poziva da se množe i napuče zemlju. Koliko djece? Koliko ih Bog da! Bog uvijek daje djecu, „ali ne i bez vas“ - reče jedan svećenik. Kojega li važna poslanja u kršćanskom roditeljstvu i koliko je svjesnih supružnika te časne i važne uloge! Znači da je za tako nešto važno potrebna i valjana priprava. Gdje i kada ona počinje: od majčina krila, od prvih koraka ili još ranije, prije začeća kroz molitve i želje?

*Dušu moju do dna si poznavao,
kosti moje ne bjehu ti sakrite
dok nastajah u tajnosti,
otkan u dubini zemlje (Ps 139, 15).*

CJELOVITA LJUBAV

Studentski kapelan don Damir Stojić osvaja mlade svojim nagovorima i potiče ih da ustraju u čistoći. Veoma je jasan i

jednostavan u objašnjenju zašto, što je ključno pitanje za mlade koji žele jasne i smislene odgovore. Čuvati svoje tijelo za nekoga kome će se u punini predati. Ljubav hoće čitavu osobu, kompletna čovjeka. Čuvati se za predanje u posvećenu ili bračnom životu znači živjeti za Ljubav u punini. Je li to lako? Nije, ali i te kako ima smisla! Kad je kršćanski život bio lagan? Kad se živjelo i umiralo u punini za Gospodina, s potpunim predanjem. Sv. Ignacije Antiohijski raspjevan u areni... Slično njemu, brojna vojska svetih mučenika. Čistoća je biser zbog kojega se rasprodaje imanje koje je sporedno i manje važno. To je biser zbog kojega se odbacuju prolazne avanture i neozbiljne veze, koje ne nose ništa osim prolaznih naslada, koje mogu biti pogubne i narušiti ne samo tjelesno nego i duševno zdravlje. Čistoća je ono zbog čega su svoje živote žrtvovali mnogi kojih su imena zapisana na nebesima - sv. Lucija, sv. Cecilija, sv. Marija Goretti... Čistoća je ono što je krasilo

svece za ovozemaljskog života, a sv. Ivan Krstitelj glavom je platio zbog upozoravanja da i bračni život nije ništa manje vrijedan življenja čistoće...

GDJE SMO?

Za kakvu se čistoću priprema mlade kroz module nametnutoga zdravstvenog odgoja u školskom programu? Mogu li kršćanski roditelji na to ostati mirni i pristati da im se tako preodgaja djecu za koju su odgovorni pred Bogom i pred njima samima? Jesu li pripreme mladenaca na kršćansku ženidbu puka formalnost u vremenu razmišljanja o svadbenom ruhu, uzvanicima i pirovanju ili su neophodan dio životnog hoda u kojem se upoznaje narav i poslanje kršćanske ženidbe?! Je li vrijeme pripreve za buduće začecje kroz učenje o razlikovanju plodnog i neplodnog razdoblja ženina ciklusa vrijeme dijaloga i upoznavanja muško-ženskih razlika, vrijeme čekanja i odgode bračnog predanja do konačne odluke, vrijeme upoznavanja sa zahtjevima i dužnostima kršćanskih supružnika... vrijeme pripreve za odgovorno roditeljstvo? Zar smo zaboravili tko smo i što je brak?! Treba li nam i za referendum da to potvrdimo?! Tko će radati djecu u istospolnim zajednicama, čiju će djecu takvi odgajati i konačno tko će im svoju djecu dati?

Do Božića ima još malo. Kao Marija pozvani smo tiho, strpljivo, postojano i samozatajno nositi Isusa i čekati da se on ponovno rodi u našem srcu, u našem domu, u našim obiteljima, u svakom novorođenčetu i da budemo sretni: „Jer Dijete nam se rodilo, Sin nam je darovan“ i Bog pohodi narod svoj.

Danijela DE MICHELI VITTURI

Što slavimo blagdanom

8. prosinca slavimo blagdan *Bezgrešnog začeća bl. Djevice Marije*, za koji je u starini prevladavao naziv *Neoskvrnjeno začeće*. Budući da se na taj blagdan u misnom slavlju čita evanđeoski izvještaj o Anđelovu navještanju Mariji da će začeti i roditi Sina Božjega, (mnogi vjernici misle da se radi o Isusovu djevičanskom začeću) nerijetko znaju biti u nedoumici i revniji vjernici što se zapravo slavi tim blagdanom. Ovdje ćemo to kratko objasniti.

Isusu je pristajalo da ima majku dostojnu svoga mesijanskog poslanja. Iako je rođena prirodnim načinom od svojih roditelja, po Božjem pozivu da bude Mesijina Majka, Marija je *"u prvom času svoga začeća posebnom milošću i povlasticom Svemogućega Boga, zbog predviđenih zasluga Isusa Krista Otkupitelja ljudskoga roda bila sačuvana slobodnom od svake ljage izvornoga grijeha"*. Tim je riječima Crkva proglasila istinu vjere o Marijinu bezgrešnom začeću.

STOLJEĆIMA SE BISTRILIO

U prvim stoljećima crkveni pisci pišu o Marijinu začeću nejasno, ali opet tako da se može zaključiti da je bila savršeno sveta i slobodna od svake grešne ljage. Polaze sa stajališta da njoj to dolikuje kao Majci Božjoj. Efrem Sirski (†373.) veli da je "neporočna i bezgrešna", Ambrozije (†397.) da ju je "milost sačuvala od svake grešne ljage", Teodoret Ancirski (†446.) da je "nedužna, bezgrešna, bez ikakva grijeha, bez ljage, sveta u tijelu i u duši", a Sofronije

Jeruzalemski (†638.) da je primila milost kakvu nitko nikad nije dobio i da nitko kao ona nije unaprijed bio posvećen.

Tijekom srednjeg vijeka marijanske prouke produbljuju pitanje prvoga početka Majke Gospodinove. Problem odsutnosti grijeha u njezinu životu prvi postavlja tek Pelagije (†427.), a nakon njega još jasnije Julijan Elkanski (†454).

U XI. st. osjeća se potreba od bogoslovs-kog obrazloženja štovanja Marijina začeća. Osvjetljenju te problematike doprinose bogoslovci Anselmo (†1109.) i njegov učenik Eadmer (†1134.). Skolastički naučitelji, poput Bonaventure iz Bagnoregija (†1274.), Alberta Velikoga (†1280.) i Tome Akvinskoga (†1274.), zastupali su sveopćenitost Kristova otkupljenja. Presudno rješenje u bistranju osjećaja vjere naroda Božjega o Marijinu bezgrešnom začeću donio je franjevac bl. Ivan Duns Škot (†1308.). On je zastupao izvornu zamisao o mogućnosti otkupljenja unaprijed, zahvaljujući izvanrednom Božjem zahvatu. U vidu zasluga Krista, savršenog Otkupitelja ljudskog roda, Marija je bila sačuvana i slobodna od ljage izvornoga (istočnoga ili iskonskoga) grijeha. Tako je Majka Gospodinova mogla biti spašena već prije smrti i uskrснуća Kristova. Nije morala biti oslobođena, nego je mogla biti očuvana od ljage grijeha izvornoga, i to milošću koju je primila u trenutku početka svoga postojanja zbog posebnih zasluga Krista Otkupitelja.

Duns Škotovo učenje prihvaćaju franjevci i ostali bogoslovci, kao i bogoslovna učilišta, a nakon toga rasplamsava se velika raspra. Sabor u Konstanci g. 1438. potvrđuje da se takvo učenje ne razilazi s katoličkom vjerom. Bazelski sabor g. 1439. bio ga je sklon proglasiti i dogmom, ali

poradi općih crkvenih prilika nije mu dao službeni oblik. Inocent VIII. (†1492.) odobrava g. 1489. zazivanje Gospe kao Neoskrvnjene, a Pio VII. (†1823.) dopušta g. 1806. u misno predslavlje umetnuti izraz Neoskrvnjena. Usprkos tome, protivnička struja prevladava sve dok se Pio IX. (†1878.) pismeno nije posavjetovao s biskupima cijeloga svijeta i istinu o Neoskrvnjenom začeću proglasio 8. prosinca 1854. dogom. Odlučujuću ulogu odigrala je pritom vjera naroda Božjega, običnoga puka, po kojoj je on intuitivno, vođen Duhom Svetim, osjećao kako dolikuje da Majka Isusova bude posve čista, slobodna od bilo kakve ljage grijeha.

NASTANAK BLAGDANA

Malo-pomalo na kršćanskom Istoku nastaje i liturgijski blagdan Marijina začeća (ne bezgrešnoga, nego samo začeća!). Izrazima još uvijek ne toliko jasnima, pod bogoslovnim vidom, on se različito nazivao. U IV. st. slavio se kao blagdan *Rođenja Marijina*, a u VIII. st. kao *Začeće sv. Ane, majke Roditeljice Božje*. U IX. st. prelazi na Zapad. Pod nazivom *Začeće svete Djevice Marije* u XI. st. počinje se slaviti u južnoj Italiji pa u Engleskoj, a poprima i nov sadržaj. Zahvaljujući Duns Škotovu doprinosu, ustaljuje se tijekom XIV. i XV. st., da bi dogmatski naziv i vjerski sadržaj *Neoskrvnjeno Začeće bl. Djevice Marije* poprimilo tek proglašenjem dogme 1854. godine.

Štovanje Bezgrešne osobito promiču franjevci, a Siksto IV. (†1484.) zaslužan je da je na Zapadu prihvaćen taj blagdan, za koji kao papa podjeljuje oprost (1476.), odobrava g. 1477. novi misni obrazac, a g. 1480. i novi tekst Časoslova u kojima je jasno izražena Marijina povlastica neoskrvnjenog začeća. Pio V. (†1572.) uvodi blagdan u Rimski časoslov, a Klement XI. (†1721.) proglašava ga g. 1708. obvezatnim za cijelu Crkvu. Blagdanom Bezgrešnog začeća slavimo Mariju "milosti punu". On nam priziva u sjećanje velika djela koja je Bog u njoj učinio. Unaprijed ju je predodredio i izabrao kao Majku svome Sinu, oslobodio ju je jarma izvornoga grijeha... Puna je milosti od početka, a simbol je i znak da je moguće novo čovječanstvo.

Petar LUBINA

Majka Isusova - uzor ženi

U današnjem društvu žena traga za svojom ulogom. Majka Isusova oduvijek se stavlja za uzor svim Kristovim vjernicima, osobito ženama i majkama. O tome razgovaramo s pastoralnom teologinjom, psihoterapeutkinjom i obiteljskom i bračnom savjetodavkom *Veronikom Reljac* s Katedre pastoralne teologije KBF-a područnog studija u Rijeci.

- *Bog je ženi namijenio posebnu ulogu...*

- Nitko nema tako veliku ulogu u povijesti spasenja kao Majka Isusova. Bog je poziva da bude Isusova mati, baš zato što je žena. Budući da je žena, ona je razumljela taj poziv te ga je mogla prihvatiti i ispuniti. Ukoliko je bila žena, Bog joj je namijenio posebnu ulogu u povijesti ljudskog roda. Poslije toga nepredviđena poziva sve bi žene trebale biti ponosne na svoje "biti žena", da se utvrđuju u tom događaju i u njemu pronalaze potvrdu svoga "ženskog genija". Još više, mogle bi na tom događaju povijesti spasenja ohrabrivati same sebe na instinsku zauzetost u izgradnji civilizacije ljubavi i smatrati da je to poziv koji one mogu ostvarivati na svoj vrijedan i specifičan način.

- *Zar majka nije pojam darivateljice ljubavi?*

- Na II. vatikanskom saboru iskristalizirala su se tri shvaćanja o bračnoj ljubavi kao glavnom razlogu i zadaći braka. Bilo je vrlo malo saborskih otaca koji su tražili da se o ljubavi uopće ne govori. Svoje mišljenje opravdavali su tvrdnjom

da "postoji opasnost da netko krivo shvati i protumači Sabor te će kasnije tumačiti kako je ljubav bitan element braka, o kojem ovisi i sama valjanost braka." Prema tim saborskim ocima bračna ljubav nije ništa drugo nego običan čuvstveni osjećaj koji danas jest, a sutra nije. Toj skupini suprotstavila se još manja skupina koja je bit braka htjela poistovjetiti s bračnom ljubavlju tvrdeći da brak postoji samo ako ima bračne ljubavi. Kod takva shvaćanja braka vrlo je lako opravdati rastavu, a Evanđelje uči da je brak nerazrješiv. Većina saborskih otaca zastupala je uvjerenje da je bračna ljubav važan sastojak, duša braka. Nju valja njegovati, a jednako tako i koliko je moguće više poštovati, jer je brak intimna zajednica ljubavi.

- *Zašto sve to spominjete?*

- Zato što iz takve intimne zajednice ljubavi raste i roditeljska ljubav, osobito materinska. Ona je jednostavno neupit-

na. Mati je sama istinski prihvaćena pa je stoga i u stanju, obogaćena bračnom ljubavlju, prihvatiti svoju djecu materinskom ljubavlju.

- *Nije li majka i prva vjeroučiteljica?*

- Sabor govori o obitelji kao *kućnoj Crkvi*, odnosno *Crkvi u malom*. Ivan Pavao II. koristi taj izraz u više svojih apostolskih pisama, a preuzeli su ga i hrvatski biskupi. Naravno, s nakanom da se tako vide naše vjerničke obitelji, da bračni drugovi budu svjesni i radosni što su ženidbom sklopili bračni savez u kojem će po međusobnoj ljubavi, prijateljstvu i uslužnosti biti svjesni da su svjedoci vjere i Božje ljubavi, da zapravo oni sami budu slika i znak ljubavi između Krista i Crkve. Takvo dostojanstvo braka i obitelji razumljivo je mjesto prenošenja vjere i na djecu, pa je stoga opravdano očekivati da će majka biti prva vjeroučiteljica svoje djece. Riječ je o ozračju u kojemu dijete živi i objašnjavanju svega što mu je potrebno da razumije ponuđeno svjedočenje vjere. Prije svega, djecu valja uvesti u slavljenje kršćanskih blagdana, osigurati im radost slavljenja, a onda i svakog događaja i čina koji proizlazi iz vjere. To je obiteljska molitva, zajedničko slavljenje nedjeljne i blagdanske sv. mise, druženje s onima kojima je stalo do istih vjerskih vrijednosti, svjedočanstva dostojna kršćanskog života, a napose sigurnosti da su i djeca dionici bračne, roditeljske i obiteljske ljubavi.

- *Zar žena nije nešto više od majke?*

- Naravno! *Ženski genij* presudan je u prosudbi ženina dostojanstva i poziva. U granicama onoga što očituje ljude kao osobe, razlikuje se ono što je *muško* i što je *žensko*, ali se u isto vrijeme obo-

strano objašnjava i nadopunjuje. Upravo ono što je *žensko*, tj. taj *ženski genij*, potrebno je i društvu i Crkvi. Nije riječ ni o kakvu suprotstavljanju žene mužu. No, specifične vlastitosti žene, tj. uočena različitost, temelj je obogaćenja, a po njemu se vidi ženina posebna sposobnost da prihvati čovjeka u njegovoj konkretnosti. Iz toga se vidi da je ženi na poseban način povjeren čovjek, što se najviše očituje u njezinu majčinstvu, i fizičkom i duhovnom.

Ivan Pavao II. i Benedikt XVI. ne zastavljaju se samo na majčinstvu nego i u drugim sposobnostima koje mogu obogatiti društvo, ekonomiju, obitelj... Ivan Pavao II. tako piše ženama: "Stoga želim, predrage sestre, da se s posebnom pozornošću razmišlja o temi *ženskog genija*, ne samo kako bih vam priznao crte preciznoga Božjeg nacrtu koji se prihvaća i poštuje, nego kako bi mu se dalo više prostora u cjelokupnosti društvenoga i crkvenog života. Zato se može zaključiti da zbog naravi žene njoj pripada veća društveno-kulturalna i unutarcrkvena promocija kako bi obogatila čitavo društvo." Te riječi jasna su potvrda da se uloga i dostojanstvo žene ne iscrpljuju u ulozi majke, nego da je osjetljivo nadilazi.

To kršćansko shvaćanje žene pronosit će najprije kršćani, a zatim od njih prihvatiti i drugi ljudi. Ne smijemo dopustiti da današnjim shvaćanjem žene gospoduju shvaćanja koja nam je još u robovlasničkom i feudalnom društvu nametnula povijest, jer ona nisu utemeljena na Sv. pismu ni na suvremenom poznavanju ljudske naravi, a najmanje na učenju suvremenih voditelja Katoličke Crkve.

K. JOLIĆ

Tjeranje muha

- Ne mogu vjerovati da si to učinila. Ne mogu vjerovati da si sav svoj džeparac dala za cipele! - urlam s tim čudovištem od cipela u rukama. Da su za mene, bilo bi previše, a tek za nju! Koje cipele!

- Nisu cipele nego štikle!

Sve što si ljetos zaradila i što sam ti ja dala, ti si dala u te...

- Štikle!

Još me bezobrazno ispravlja. Meni je ovo za prolupati. Glava mi puca od ludosti. Kupila je to čudovište od cipela, skuplje su nego zlatna ogrlica.

- Što ćeš s njima? Objesiti ih oko vrata, da ti klapaju kao zvonč!

- Obut ću ih za božićni tulum!

- Molim? - mislila sam da nisam dobro čula pa sam riknula snažnije od lava.

- Što se čudiš?! Više nisam mala.

Pozvana sam na tulum. Poslije ponoćne mise ide se na tulum!

- Gospe moja, što je meni?! Sanjam li ja ili mi to uistinu moje malodobno dijete govori? Štipam se za obraz, jaučem, boli. Dakle, ne sanjam. Ono divlje, lavovsko u meni se smiruje, jedva govorim:

- Polako, kreni ispočetka.

- Ne kužiš. Dobila sam pozivnicu za božićni tulum. Zatvoreni party, dolaze samo probrani, sve samo face, oni s televizije, nogometaši, športaši, pjevači i ostali. Kužiš, ne mogu biti zadnja šlapa. Moram se srediti. Moram biti cool!

- Zašto si kupila štikle?

- Helooo!

- Što sam ti, Bože, skrivila, da mi se sve ovo događa!? Kakav tulum, kakav party,

kakve štikle, kakve gluposti, ima samo 17 godina! Što to dijete umišlja? Najradije bih je zviznula da joj sve te ludorije izlete iz glave. Oprosti mi, Gospodine, na tim mislima! Gdje si, Romeo, sada kad te trebam?! Mir, mir, šapćem sebi. Smiluj mi se, Bože, Gospodine u pomoć mi priteci! Idemo polako.

- Hajde, molim te, reci mi, dušo, od koga je stigao taj poziv! - prisiljavam se ići mirno i polako. Korak po korak.

Moramo ostati u prijateljstvu. Trebam saznati istinu, ma kako bolna bila.

Moram ostati u povjerenju. Ići polako i strpljivo. Kako mi Romeo nedostaje! Da je on ovdje, bilo bi mi puno lakše.

Oslanjali bismo se jedno na drugo. Ona bi osjetila da je volimo, da je ne osuđujemo. Romea nema, doći će pred sam Božić. Iskrsnuo mu nekakav posao. Sve moram sama. Ona je sada najvažnija. Ovaj problem trebamo zajedno riješiti. Želim da mi reče sve. Dakle, nije ona sama. Sve njezine prijateljice, njih šest, u to su uključene.

Karte su dobile od jedne poznanice koja je već sudjelovala na takvim tulumima i koja im je i prije nudila pozive, ali su odbijale. Ovog puta poziv su prihvatile. Dogovorile su se, kad već idu, da trebaju izgledati odraslije pa su kupile te preskupe štikle s vrtoglavim potpeticama. Moja ih je najskuplje platila jer je imala najdeblju uštedevinu, a posudila je i jednoj prijateljici kojoj je malo nedostajalo za nešto jeftinije štikle.

Kupile su i suknjice, koje bi se slobodno mogle nazvati pojasom zbog svoje kratkoće. Dogovorile su se da će roditeljima reći kako će poslije polnočne otići jedna k drugoj i ondje prespavati, tako da roditelji ništa ne posumnjaju.

Tà i dosad bi prespavale krajotjednomicom jedna kod druge.

Kopkalo me kako su se i kada mislile presvući, jer na božićnu misu sigurno ne bi otišle tako odjevene.

- Ti, majko, ništa ne znaš! To se radi u ulazu, sakrije se u vrećici, i, kad se vratiš, pokupiš! To nije problem.

- Jesi li to često radila?!

- Ne! To nam je rekla djevojka koja nam je uručila pozivnice. Izidu iz kuće normlno odjevene, u ulazu se presvuku pa paradiraju u štiklama i minicama.

To me podsjetilo kako sam kod jedne prijateljice gledala slike njezine djevojčice i kako se ona čudila kakvu to odjeću njezino dijete ima na sebi, kad oni takve odjeće kod kuće nemaju. Onda je zaključila da je to vjerojatno odjeća od prijateljice kod koje je spavala i da se njezina djevojčica u nju odjenula jedino radi fotografiranja.

Dok sam na trenutak skrenula s te vode, moja je kćerka izgovorila:

- Kad promisliš, to je normalno.

- Da misliš, drago dijete, ne bi te ludorije ni pomislila, a kamoli radila! - mislim u sebi, ali šutim. Mazim je i razgovaram s njom. Sretna sam što je sve tako dobro završilo, što sam za taj naum saznala na vrijeme i što mi je iznijela svoje planove. Imat ćemo o čemu ovih božićnih dana raspravljati.

Kad smo razgovarali o darovima za pod bor, Romeo, kojega sam o svemu tome na lijep način upoznala, rekao je da bi najbolji dar za naše dijete bio Raid, sredstvo za suzbijanje muha - da joj iz glave istjera sve muhe!

A za nas dupla molitva, jer je mali Isus učinio da se ovo na vrijeme prekine.

R. T.

Polnočka

**Selska crkva na brijegu,
Ponoćni zvon.**

**Bezbroj stopa u snijegu,
Kirie eleison!**

**U kutu crkve štalica,
Pastirski sklôn.**

**Serfaska tiha pjesmica,
Kirie eleison!**

**Marija nina Djetješce
U krilu svom.**

**Mileno Božje Jagnješce,
Kirie eleison,
Eleison!**

Zdravko ŠILIC

Pripraviti put Gospodinu

Utjelovljenje Sina Božjega, vječnoga božanskog Logosa, zajedno s njegovom smrću i uskrsnućem spada u temeljne istine kršćanske vjere. Došašće je vrijeme u kojem se pripremamo za susret s djetetom Isusom, za njegov rođendan Božić. To je vrijeme u kojem na osobit način propitujemo svoju savjest, misli, riječi i djela. Razmišljamo o Isusovoj prisutnosti u našem životu pitajući se, je li Isus za nas živ i, ako jest, na koji način osjećamo njegovu prisutnost. Možda ga doživljavamo kao poslovnog partnera, sponzora, vatrogasca ili stroga suca. Zovemo ga kad bukne požar i kad nam se počne ljuljati tlo pod nogama. Možda je Isus za nas tek povijesna ikona, heroj, junak kojemu se valja diviti, ali kojega je nemoguće nasljedovati.

ZAŠTO, AKO JE ISUS ŽIV

Možda će i ovaj Božić u našem životu proći kao još jedna obiteljska fešta, malo toplija i raskošnija nego ostale. Kad se budemo radovali prepunoj trpezi u krugu najmilijih, znam da će mnogim ljudima i ove godine, i ne samo na polnočku, srca kucati hladna, ožalošćena. Jednim dijelom će se radovati jer se cijeli svijet raduje, a drugim dijelom će patiti u tami svoje sobe s osjećajem duboke tuge i osamljenosti. Možda će nas opet upitati zbog čega je na ovom svijetu sve manje poštenih ljudi ako je Isus živ. Meni se čini da to

pitanje ne upućuju samo ljudi jedni drugima nego da ga i Isus svaki dan upućuje svakome od nas. Grijeh u čovjeku uzrokuje rascjep između duhovnih i tjelesnih težnji te dovodi do fenomena bešćutna srca; srca koje ne zna ljubiti nego se brinuti isključivo za sitne sebične interese. Neraskajano srce nema sućuti za bližnje. Kamenim srcima obraća se Ivan Krstitelj u nagovoru: "Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze!" (Mt 3, 3). Kamenito srce je poput tempirane bombe ispunjene ljubomrom, pakostima i neposluhom. Srce takva čovjeka želi vidjeti Gospodina, ali ga ne može prepoznati. Traži ga u kazalištu, na filmskom platnu, u romanu, ali ga nikako ne može naći u jednostavnom susretu s Marijom u štalici.

BOG TRAŽI SKRUŠENO SRCE

Svaki čovjek u dubini svoje duše osjeća potrebu razgovarati s Bogom, njega susresti, gledati. Svaki čovjek želi se oprijeti površnosti, hoće naći smisao svoga života, sada i u vječnosti. U toj neodoljivoj potrebi za transcendentnim iskustvom prečesto se znamo izgubiti, jednostavno zalutati. Svašta čitamo, svega i svačega konzumiramo, trošimo. No, za stvaran susret s Gospodinom potrebno je nešto sasvim drugo, puno jednostavnije. Ne trebaju Bogu naše misli, ne treba mu ni naše znanje, bolje reći naše naklapanje. Bog traži skrušeno srce i plamen naše ljubavi koji prečesto gušimo ratovima, zatvorima, strastima. Bog nije ikona nego živa osoba koja nam u nježnom koraku svagđano prilazi u susret.

Kako ćemo se pripremiti na taj susret? Jednostavno, poput Marije. Očekujemo li nekoga važna gosta, nećemo puno

T. Kršnjavi, *Gospa s Djetetom (Zmijavci)*

mudrovati. Hitro ćemo pospremiti stan kako bi sve bilo na svom mjestu, čisto i uredno. Učinit ćemo sve kako bi se naš gost kod nas mogao osjećati ugodno. S nestrpljenjem ćemo brojiti minute kad će pozvoniti na naša vrata. Konačno, kad stigne, nastojat ćemo da dulje ostanemo jer su naši razgovori puni topline, iskrenosti i slobode. Toliko toga imamo podijeliti s pravim prijateljem i taj nas susret čini sretnima. Zar se ne bi tako trebalo pripremiti za susret s Isusom?!

Otvorimo mu vrata bez oklijevanja. Ne recimo: “Dođi, Gospodine, drugi put, jer sada nemam vremena!”

ZOVE LI NAS?

Istina je da nikad nećemo na ovome svijetu naći dovoljno vremena, pogotovo ako smo svoj duhovni hram zapustili i pretvorili ga u smetlište. Budemo li do kraja iskreni, naći ćemo u njemu puno toga što treba pospremiti, pomesti, počistiti, baciti u smeće. Možda koji mladić ili djevojka u ovom vremenu došašća osjeti da ga Isus zove u redovničku ili svećeničku službu. Zove li, možda, nas? A što mi činimo? Šutimo i pravimo se da nas se to ne tiče. Umišljamo se da nismo sposobni za velika djela, a zapravo se radi o tome da nismo spremni. Što bi bilo da se bl. Djevica Marija nije odazvala Božjem pozivu? Upravo je ona koja se svom dušom, tijelom i duhom predala Gospodinu mogla začeti Sina Božjega. Marijino krilo ljubavi postalo je kovčegom Novog saveza s Bogom i zato nju uvijek uzimamo za primjer savršena predanja Bogu.

Ipak, koliko god mi željeli susresti Krista, priznat ćemo da nas taj susret s njime pomalo plaši. Bojimo se istine o sebi i poziva da se promijenimo, da se oslobodimo, da nešto novo učinimo. Naravno, nismo za to spremni. Čitavo svoje vrijeme ispunili smo brojnim aktivnostima, obvezama, pustim brigama... Vrijeme došašća prava je prigoda da se malo zaustavimo, preispitamo se, duhovno se obnovimo. Za početak duboko udahnimo i hrabro recimo: “Evo me, idem vršiti volju Božju!” Ne više svoju, nego njegovu. Ne očekivanja drugih, nego njegova.

Silvana DRAGUN

usput

Dvije nove postaje Marijina puta

Predvođeci 11. *Marijin put* u Klenovniku, biskup Josip Mrzljak blagoslovio je na spomendan sv. Volkfanga 31. listopada dvije nove kamene postaje Marijina puta: treće otajstvo radosti *Rođenje Gospodina našega Isusa Krista*, u zaseoku Brglezi, i drugo otajstvo muke *Bičevanje Gospodina našega Isusa Krista*, u zaseoku Kolareki. Prvi put u novijoj povijesti, pobožnost Marijina puta hodočasnici su obavljali

izmjenjujući razmatranja, pjesme i molitvu triju otajstava krunice uz 8 obnovljenih kamenih postaja Marijina puta. Ovogodišnja obnova triju postaja, blagoslovljenih u svibnju i u listopadu, svojevrsan je rekord dosadašnjeg rada, započeta 2008.

Po završetku pobožnosti, biskup J. Mrzljak predvodio je misno slavlje u kapeli sv. Volkfanga. "Mi koji smo sada prošli Marijinim putem, promišljali smo o svim važnim otajstvima naše vjere, počevši od trenutka kada je Mariji bilo navješteno da će roditi Sina pa do njezina uznesenja i proslave u nebu. Prošli smo u razmišljanju jedan ljudski život, a u ovoj prekrasnoj prirodi razmišljali smo i o silnim Božjim djelima koje nam je Bog darovao", istaknuo je u homiliji, potičući na razmišljanje o plodovima ljudskog života koji se najviše očituju u dobroti i ljubavi. "Marija nam pokazuje primjerom kako treba ići ovozemaljskim putem. Napor je pješačiti dva sata, ali smo išli jer vjerujemo da smo dobili pomoć, milost i zaštitu bl. Djevice Marije", rekao je, među ostalim, biskup Mrzljak.

Na završetku misnog slavlja klenovnički župnik Josip Jagarčec zahvalio je sudionicima, posebice darovateljima novih postaja. „Božićnu“ postaju darovao je kao zagovor za svoju obitelj darovatelj koji želi ostati nepoznat, a postaju Isusova bičevanja Ivan Pintarić iz Ivanca u spomen na sve pretke koji su nekada živjeli na klenovničkim bregima.

Od 8 obnovljenih postaja, 4 su napravljene prema uzorcima starih, preostalih nakon zadnje velike obnove u prvoj polovici 19. stoljeća, a 4 su potpuno novog izgleda, a isklesao ih je samouki kipar Slavko Bunić. Na svakoj postaji nastojao je ugraditi zanimljive opće povijesne i klenovničke etnološke elemente. Božićni prikaz smješten je unutar pećine, isklesane od kamene gromade, sa svim likovima i natpisom *Slava Bogu na visini*. Pastire je izostavio, ali je svakog molitelja Marijina puta stavio u ulogu pastira koji je pozvan i poslan slaviti i hvaliti Boga.

Isusovo bičevanje kipar Bunić smjestio je u pretorij, kamo su Isusa doveli da bi ga saslušali, izbičevali i osudili na smrt te poslali na Golgotu. Rimski vojnik koji na toj postaji gotovo neprirodnim zamahom bičuje Krista, podsjeća na riječi proroka Jeremije „okrenuše mi leđa, a ne lice“, kao i na riječi proroka Izaije: „leđa podmetnuh onima što me udarahu, a obraze onima što mi bradu čupahu, i lica svojeg ne zaklonih od pogrda ni od pljuvanja“. Krst je privezan za „pranger“, stup srama, kakvih je bilo u većini nekadašnjih gradova sjeverozapadne Hrvatske, a služio je za kažnjavanje prijestupnika.

U planu je narednih godina i obnova još 7 postaja, a darovatelji su se za neke već javili župniku. Osim toga, sva milostinja skupljena na spomendan sv. Volfganga čuva se kako bi se i jedna postaja Marijina puta podigla samo milodarima hodočasnika.

Nedjeljko PINTARIĆ

Radosni čekajući Božić

Na svom 47. plenarnom zasjedanju od 16. do 18. listopada 2013. u Zagrebu hrvatski biskupi razgovarali su o poteškoćama na koje nailazi Crkva u hrvatskom narodu. U želji da se i mi molitvom pridružimo njihovom rješavanju, ovdje donosimo kratka razmatranja koja nam mogu dobro doći kao uvodi u pojedina otajstva radosne krunice.

1. NAVJEŠTENJE GOSPODINOVO

Andeo odgovori Mariji: "Dub Sveti sići će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato će to čedo i biti sveto, Sin Božji. A evo tvoje rođakinje Elizabete: i ona u starosti svojoj začne sina. I njoj, nerotkinjom prozvanoj, ovo je već šesti mjesec. Ta Bogu ništa nije nemoguće!"

(Lk 1, 35-37)

Dokidanjem autonomije Religijskog programa na HRT-u, koja je zajamčena sporazumom između HRT i Hrvatske biskupske konferencije, sadašnji ustroj nije prihvatljiv jer Religijski program nema autonomnost i ravnopravnost s drugim programima. Tako je sputano širenje Radosne vijesti na televiziji koja se zove Hrvatska.

Molimo da se u našoj domovini poštuju međunarodni i drugi sporazumi te se u svakom trenutku iznađe načina da i u naše dane Radosna vijest mogne doprijeti do svakog čovjeka i tako se stvara pravednije i skladnije društvo u kojemu živimo i radimo.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

2. POHOĐENJE RODICI ELIZABETI

Usta Marija i pobiti u Gorje, u grad Judin. Ude u Zabarijinu kuću i pozdravi Elizabetu. Čim Elizabeta začu Marijin pozdrav, zaigra joj čedo u utrobi. I napuni se Elizabeta Duba Svetoga i povika iz svega glasa: "Blagoslovljena ti među ženama i balgoslovljen plod utrobe tvoje! Ta otkuda meni da mi dođe majka Gospodina mojega?"

(Lk 1, 39-43)

Iako se u zdravstvenom odgoju, nasilno uvedenu u hrvatske škole, više ne spominje sporna literatura, on je i dalje prožet rodnom ideologijom. Očigledna je namjera da se u ovoj fazi težište stavi na (pre)odgoj odgojitelja.

Eksperimentalnim programom građanskog odgoja, koji bi uskoro trebao postati obvezatan predmet, čini se, da se želi kroz modul "rodne ravnopravnosti" nadomjestiti izmjene koje je doživio izvorni Kurikulum zdravstvenog odgoja.

Molimo za odgovorne za odgoj i obrazovanje hrvatske djece i mladeži, da shvate kako u školi učenicima nije dovoljno o nečemu pružiti samo informaciju nego ih i odgojiti.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

3. ISUSOVO ROĐENJE U BETLEHEMU

I Josip, budući da je bio iz doma i loze Davidove, uzide iz Galileje, iz grada Nazareta, u Judeju - u grad Davidov, koji se zove Betlehem - da se podurgne popisu zajedno sa svojom zaručnicom Marijom koja bijaše trudna. I dok su bili ondje, navršilo joj se vrijeme da rodi. I porodi sina svoga, prvorođenca, povi ga i položi u jase jer za njih nije bilo mjesta u svratištu. (Lk 2, 4-7)

IZMEĐU Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH i Crkve ostaju neriješena brojna otvorena pitanja, poput diskriminacije vjeronauka u školskoj satnici i neprovođenja vjeronaučne nastave u trećim, četvrtim i petim razredima srednjih medicinskih škola, a do susreta odgovornih za njihovo rješavanje nikako da dođe, što ispada kao opstrukcija s državne strane.

Molimo da duh Isusa Krista i u naše dane dospije do svih mladih u našoj Domovini, čime bi joj bila zajamčena sretnija i blagoslovljenija budućnost.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

4. PRIKAZANJE ISUSA U HRAMU

Kad se po Mojsijevu Zakonu navršše dani njihova čišćenja, poniješe Isusa u Jeruzalem da ga prikažu Gospodinu... Šimun ih blagoslovi i reče Mariji, majci njegovoj: "Ovaj je evo postavljen na propast i uzdignuće mnogima u Izraelu i za znak osporavan - a i tebi će samoj

mač probosti dušu - da se razotkriju namisli mnogih srdaca!" (Lk 2, 22-35)

Bl. Miroslav Bulešić nije pripadao nijednom ideološkom sustavu, a progonili su ga i fašisti i nacisti te ubili komunisti. U njegovoj osobi spaja se cjelokupna tragedija koja je pogodila hrvatski narod kao i narode Europe tijekom prošloga stoljeća obilježena trima velikim neljudskim sustavima: fašizmom, nacizmom i komunizmom.

Molimo da u našem vremenu, prožetu materijalizmom i sekularizmom, proglašenje blaženim M. Bulešića bude znak nade i optimizma te potvrda crkvene plodnosti.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

5. NAŠAŠĆE ISUSOVO U HRAMU

Dječak Isus osta u Jeruzalemu, a da nisu znali njegovi roditelji. Uvjereni da je među suputnicima, odoše dan boda, a onda ga stanu tražiti među rodbinom i znancima. I kad ga ne nađu, vrate se u Jeruzalem tražeći ga. Nakon tri dana nađoše ga u Hramu gdje sjedi posred učiteljâ, sluša ih i pita. (Lk 2, 43-46)

U različitim područjima društvenog života primjećuje se uplitanje određenog sekularizma i pokušaj da se stvori isključivo negativna slika o Crkvi i vjeri. Bez obzira na to, kršćani imaju jasan identitet utemeljen na njihovoj vjeri koja je živa i koja budi nadu.

Molimo za Crkvu da promišlja o odgoju i pastoralu obitelji, osobito mladih, kao i o problemu nezaposlenosti, da na sve to ne odgovori zatvaranjem i ne pretvoriti se u tvrđavu.

Očenaš, 10 Zdravomarija i Slavaocu...

KAJO

Dušom veličati Gospodina

Veliko otajstvo Utjelovljenja ispunja nam dušu radošću, jer slavimo dolazak Sina Božjega u našu ljudsku stvarnost; jer očekujemo blagdan Božića - rođenja Onoga koji se zbog nas ljudi ponizuje i prihvaća našu ljudsku narav, da po njoj trpi najstrašnije muke; da bude razapet na križu, izdišući u smrtnoj borbi za naše vječno spasenje. Ona koju je Božja providnost već odvijeka izabrala za Majku njegovu, a koja bijaše čisto zrcalo sjaja, noseći pod svojim srcem Sina Božjega, žurila se rođakinji Elizabeti da s njome podijeli neizrecivu radost, jer je čula od Gabrijele, da će i ona - nerotkinja - postati majka. Žurila se razmišljajući o beskrajnoj sreći da će ubrzo doći Onaj kojega su dolazak toliki proroci navješćivali i tješili svoj narod, koji će ih izbaviti iz sužanjstva smrti i grijeha, a za kojim je i ona vapila Bogu da pošalje i skрати njihovo ropstvo. Kako li se Elizabeta obradovala kad je začula Marijin pozdrav! Na nj joj zaigra dijete koje je nosila, i, napunivši se Duhom Svetim, klikne jakim glasom: "Najblagoslovljenija ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje! Odakle meni da majka Gospodina moga dolazi k meni?" (Lk 1, 42-44). I Elizabeti je Duh Sveti otkrio tajnu da Marija u svom krilu nosi Spasitelja svijeta.

I Isus je djelovao na Ivana da je zai-grao od radosti. Ta dvojica podijelila su svijet na dva stožera: Stari i Novi zavjet. I kad Elizabeta kliknu Mariji: "Blago tebi koja povjerova da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina" (Lk 1, 45), imajući i znajući otkrivenje svega onoga što joj je zborio Gabriel, Marija uskliknu: "*Veliča duša moja Gospodina; duh moj kliče od radosti u Bogu Spasitelju mome, jer milostivo pogleda na neznatnu službenicu svoju. Gle! Odsad će me blaženom zvati svi naraštaji, jer mi velike stvari učini Svesilni, čije je ime sveto, i čije se milosrđe proteže od koljena do koljena nad onima koji ga štiju...*" (Lk 1, 46-51).

Četvrte nedjelje došašća, pred sam Božić, slavi se susret dviju odabranih svetih žena. Slavi se Očeva ljubav, koja je našla načina kako da nas spasi po svome Sinu, koji se ponudio kao žrtva za naše spasenje. Pridružimo se molitvom i razmišljanjem tome velikom događaju o kojem ovisi i naše spasenje. Otac želi da žrtva Sina njegova ne bude uzaludna, a Sin je izvršio, i s ljubavlju, volju Očevu. Red je da je i mi izvršimo, da mu zahvalimo za dar života i da ga ne izgubimo uz darovane nam milosti nego da ga upravimo vječnom Cilju, onome koji nas je toliko ljubio i nije dao da se izgubimo nego je zbog našega spasenja pronašao najbolji način da nas k sebi privede u vječnu radost. Nemojmo se slijepo izgubiti!

Mariji Majci se utecimo. Njoj se povjerimo i molimo je da nas uzme pod svoje okrilje i zaštitu; da nas majčinskom ljubavlju spasi i povede k Ocu i Spasitelju u beskrajno i vječno blaženstvo.

s. Marija OD PRESVETOG SRCA

Gloria 2013.

Mi slavimo Stvoritelja
i Njegova Sinka mila
ko'g si Djevo porodila!

Božje Dijete, kralj svemira
što se svima slatko smije,
postade nam znakom mira,
Djevica dok uza nj bdije
sa svetim Josipom.

Mi nemamo mnogo toga,
al' imamo jedno drugo
i ufanje u dragog Boga!

Mir, radost i sloga
i blagoslov sa visine,
darovi su nam od Boga
za naše obitelji,
radujmo se prijatelji!

Isusu se mi klanjamo,
lijepe dare mu nosimo,
kao što je dobro djelo,
i dakako, srce cijelo,
Betlehemska štalica
milosti je Božje vrelo!

Tu se divno čudo zbiva
dok Betlehem mirno sniva
svoj Božićni san!

Cijeli svijet već sada znade
Betlehem je kuća kruha,
blagoslova, svjetla, nade!

Sretan Božić vama svima!
Slava Bogu s anđelima!
I Mariji Majci hvala
na tim lijepim darovima!
Vinka TOKIĆ BUROLO

Majka putnica

Čekam u predvorju doma. Čekam je
već dulje. Kažu da je otišla k djeci.
Razmišljam što ću s našom Gospom.
U taj trenutak priđe mi znanica:

- Dugo te nisam vidjela, sjediš u kaficu bez posla, to je nevideno!?
- Nisam bez posla! Čekam Mariju da joj predam Gospu, ali je nema!
- Ako ti mogu pomoći, sve ću za tebe učiniti, jer vidim da nosiš Gospu Schönstattsku, koju sam ja primala prije 20 godina u našem naselju. Slušam o njoj na Radiju Mariji svake treće subote u mjesecu u 9 sati...
- Vidim da ti znaš o njoj više od mene! Ja zapravo nosim Gospu po sobama doma. Prima je 29 osoba!
- Pa zašto ne bih mogla i ja?
- Bit će mi drago ako je uzmeš!
- Baš mi je drago, priredit ću joj dobrodošlicu! Staviti ću je na najljepše mjesto među cvijećem, na mojem stolu upaliti ću joj svijeće i moliti pred njom kronicu. Znaš, posve sam sama. Moja djeca otišla su u svijet, daleko, jave se kadikad telefonom. Braća su mi pomrla, sama sam i bit ću sretna da Gospi mogu reći što mi je na duši.
- Dobro je i ništa nije slučajno. Kod Boga nema slučajnosti, ali ti moram nešto reći. Kad dobiješ Gospu, dobit ćeš s njome i knjižicu. U nju moraš upisati svoje ime, prezime i broj sobe, kat i telefon, kako bi ti Gospa mogla doći i idućeg mjeseca!
- Hoću, sve ću to učiniti i radovat će me Majčin dolazak!

Ana VRČEK

Nova satnica u Međugorju

U Međugorju molitva krunice započinje u 17, a sv. misa u 18 sati. Klanjanje je utorkom i subotom od 21 do 22 sata i četvrtkom nakon večernje mise. Čašćenje križa je petkom od 19 do 20 sati. Krunica na Podbrdu je nedjeljom u 14, a križni put na Križevcu petkom u 14 sati. Misa na Hrvatskom u 13 sati jedino je subotom. (GM)

Novi Gospin kip

U Proboju, župa Vitina, 6. listopada blagoslovio je župnik fra Ž. Grubišić nedaleko od crkve kip Gospe Međugorske, isti kao i onaj kraj oltara iza crkve u Međugorju, a darovali su ga Jure i Nevenka Čuvalo iz Toronta. (NO)

Smotra pučkih popijevaka

U Strizivojnoj je 12. listopada održana I. smotra pučkih popijevki u čast Gospi pod naslovom *Hvalospjev nebeskoj Majci Mariji u listopadau - mjesecu krunice: "O mila Majko nebeska"*. Nastupilo je deset pučkih pjevačkih zborova koji su se predstavili s po dvije marijanske pjesme svoga kraja. (GK)

Proslavljen salezijanski jubilej

U crkvi Svete Mati Slobode u Zagrebu proslavljena je 13. listopada 100. obljetnica dolaska salezijanaca na hrvatsko tlo. Misno slavlje predvodio je nadb. I. Devčić s nadb. S. Hočevarom i Z. Gashijem, biskupima J. Jezerincem i M. Semrenom, salezijanskim vrhovnim poglavarem P. Chavezom Villanuevom, provincijalom P. Orkićem i brojnim svećenicima, a pjevali su zborovi salezijanskih župa. U toj prigodi novi salezijanski suradnici dali su prva obećanja, a salezijanci i Kćeri Marije Pomoćnice obnovili svoje zavjete. (IKA)

Schönstattska jubilejska godina

Na godišnjem susretu Hrvatske schönstattske obitelji 26. listopada u Zagrebu

ZA DOMOVINU

U svetištu Majke Božje na Kamenitim vratima u Zagrebu svakog petka u 10 sati moli se krunica za hrvatski narod i Domovinu, a posebno za slobodu uhićenih branitelja.

otvorena je Jubilarna godina kojoj će vrhunac biti 18. listopada 2014. kad se slavi 100 godina od prvog sklapanja Saveza ljubavi u Prasvetištu, tj. osnivanja Schönstatta. Euharistijsko slavlje predvodio je T. Čorluka, a homiliju držao o. Ch. Horn. Proslavi jubileja prethodi velika devetnica od 18. siječnja do 18. listopada. Prva tri mjeseca molit će se za jedinstvo obitelji, druga tri za zvanja, a treća tri za ponovni dolazak i djelovanja Majke Triput Divne. O Očevu oku govorila je s. Mariana, s. Ramona održala je promišljanje, a upriččen je i prigodni igrokaz. (IKA)

Nova mrežna stranica

Sestre milosrdnice Provincije Majke Divne sa sjedištem u Sarajevu otvorile su svoju mrežnu stranicu <http://milosrdnice-bih.com>. Na njoj kane unositi vijesti i druge aktualnosti iz redovničkog i crkvenog života. (IKA)

Bistrički recital

U organizaciji Radija Marija Bistrica, 19. listopada održan je 15. recital *Josip Ozimec*, Marija Bistrica 2013. Na natječaj je stiglo 320 radova od 80 autora, a 70 pjesama odabrano je za zbornik kao i 27 za izvođenje na završnici. (GK)

Djeca molila za mir

Katehetski ured đakovačko-osječke nadbiskupije pridružio se 18. listopada akciji *Milijun djece moli zajedno za jedinstvo i mir*, a sudjelovali su učenici u okviru školskog vjeronauka. Akciji se pridružila i Katolička osnovna škola u Šibeniku. (IKA)

Hodočašća za nova zvanja

Srednjoškolci i studenti zadarske nadbiskupije hodočastili su 19. listopada s Belafuže u Zadru Gospi od Zečeva u Nin s nakanom molitve za duhovna zvanja. Misno slavlje predvodio je D. Tičić, nakon kojega su sjemeništarci izveli prigodni igrokaz. (GK)

Nova kapelica

Banjolučki biskup F. Komarica blagoslovio je 20. listopada u velikokladuškom naselju Šmrekovac kapelicu s Gospinim kipom. To je zapravo "krajputaš" koji su izgradili domaći vjernici u blizini svojih kuća. (GK)

Širokobriješki simpozij

Na Širokom Brijegu održan je 20. listopada simpozij *Stopama pobijenih*. Nakon misnog slavlja koje je predvodio fra I. Ševo, predavanja su održali H. Mandić, T. Donlić i M. Bagarić. (GK)

Simpozij o fra D. Mandiću

U Mostaru i na Širokom Brijegu 24. i 25. listopada održan je znanstveni skup o fra Dominiku Mandiću (+1973.) u povodu 40. obljetnice njegove smrti. Nastupilo je 40 znanstvenika, a bio je podijeljen u tri cjeline koje su obilježile njegov život i rad: franjevac i svećenik, društveni radnik i znanstvenik. (NO)

10. obljetnica klape "Bistrica"

Koncertom u bazilici Majke Božje Bistričke 26. listopada klapa *Bistrica* proslavila je 10. obljetnicu postojanja. Predstavila je i novi CD, treći nosač zvuka *Čuj nas, Majko* s 12 marijanskih pjesama. (GK)

Festival zbarske glazbe

U drniškoj crkvi Gospe od Ružarija 27. listopada okupilo se na I. Festivalu zbarske duhovne glazbe *Jubilate Deo* preko 120 pjevača iz šest dalmatinskih zborova. (FPPO)

Nove postaje Marijina puta

Predvođeci 11. pobožnost Marijina puta u Klenovniku, biskup J. Mrzljak blagoslovio je 31. listopada dvije nove kame- ne postaje Marijina puta: treće otajstvo radosti u zaseoku Brglezi i drugo otajstvo muke u zaseoku Kolareki. Isklesao ih je samouki kipar Slavko Bunić. Od 8 obnovljenih postaja, 4 su napravljene prema uzorcima preostalih nakon zadnje velike obnove u prvoj polovici 19. st., a 4 su novog izgleda prema izvedbi kipara S. Bunića. (NP)

Posvećena belička crkva

Biskup J. Mrzljak posvetio je 3. studenoga župnu crkvu Uznesenja Marijina u Belici i u njoj glavni oltar u kojega je podnožje pohranio moći hrvatskog bl. A. Stepinca. Na kraju slavlja župnik Šoštarčić pročitao je plaketu o posveti, koju su potpisali biskup i on, a u njoj će ostati zapisani podaci o izgradnji, obnovi i posveti. (IKA)

Kod Gospe Brze pomoći

Osmi hodočasnički dan Gospi Brze pomoći u Slavanskom Brodu, 8. studenoga, proslavljen je u duhu završetka Godine vjere pod geslom *Da nam vjera bude živa i prosvijetljena*. Glavno hodočasničko slavlje predvodio je I. Jurić. (IKA)

Čuvajući vlast, diktatori potope sve oko sebe, a onda se okruže onim što ispliva, šupljim, laganim, smrdljivim...

I zakašnjele dobre želje - stignu uvijek na vrijeme.

Iako zlato obogaćuje, mnogi njegovi kopači ostali su - zakopani.

Otkazavši milost Božju, ostao si sam i prazan. Što izvaditi i - dijeliti drugima?!

Nije ti iskren "prijatelj" onaj koji se baš u svim pitanjima s tobom - slaže.

Opasno je imati glavu u bezglavoj sredini, jer je možda - lako izgubiti.

Čemu sukob generacija: starost je bila mladost, a mladost će biti - starost.

Konj ostaje konjem i kad je u staji, i kad - vuče kraljevu kočiju.

Za gluposti su potrebne prilike, a ne pravi ih samo onaj koji - priliku nije imao.

Trebali bismo se manje ljutiti kad se o nama pronose laži, negoli istina: osobne istine često su - veoma kompromitirajuće.

Stalno uhodavanje u zlim navikama stvara sve unakaženiji lik čovjeka.

Želiš li oslobođenje od krivnje, samog sebe postavi na - optuženičku klupu.

Budući da smo razumni i slobodni, nadmoć u iskušenjima uvijek je - na našoj strani.

Biti zaokupljeni mislima, znači baviti se - vlastitom "djecom".

Jak i samozatajan duh, i na posljednjim ljestvici hijerarhije, ostaje - sasvim zadovoljan.

Stanko RADIĆ

- Hoće li nam u školi dokinuti i sv. Nikolu?
- Ako na njega ne uspiju nametnuti porez!

PUŠENJE

Pušeći u učionici, nastavnik reče učenicima:

- Ako vidite koga da među vama puši, smatrajte ga nenormalnim!
- To već činimo! - odgovore učenici.

NAOČARKE

- U koju skupinu ubrajamo zmije naočarke? - pita učitelj.
- U kratkovidne! - brzo će Mario.

ŠTO ZNAČI BITI MUŽ

- Što znači biti muž? - pita mali Marinko tatu.
- Znači ponašati se odgovorno i brinuti se za svoju obitelj!
- Kad i ja budem velik, želim biti takav muž kao što je naša mama! - odgovori na to mali.

Fra Mario JURIŠIĆ - RIM - HRVATSKI TRAGOVI - Crkve, neki važni podaci o papama, znameniti Hrvati u Rimu, sveci, blaženici i sluge Božje, rimske građevine, trgovi, ceste i ulice, muzeji, knjižnice i druge kulturne ustanove, hrvatske institucije, zanimljivosti, okolica Rima... - 296 str., 50 kn. - **Narudžbe:** Fra Mario Jurišić, 21334 Zaostrog, tel. (021) 629-200.

Sluga Božji fra Aleksa Benigar - Bilten Vicepostulature - Godina IX. - studeni 2013. - Uz 120. obljetnicu rođenja sluga Božjega. - **Izdavač:** Vicepostulatura sl. B. A. Benigara, Kaptol 9, 10000 Zagreb.

S. Marija od Presv. Srca - VJEČNOST LJUBAVI - Treća knjiga autobiografske proze - To su svojevrsni odjeci, objašnjenja i tumačenja autoričina pjesništva i znanstvenih prinosa s područja teologije, filozofije i filologije, a dragocjeni su svojom humanošću i etičnošću, općeljudskom, domovinskom i vjerničkom zauzetošću, otvorenosti prema svijetu kojem se obraćaju. Doznajemo okolnosti u kojima su nastale neke pjesme, poeme, spjevovi i druga djela, osobe komu ih je posvetila... - **Narudžbe:** Samostan sv. Klare, Ulica sv. Klare 1A, 21000 Split, www.e-symposion.net

Sanja Tomić - ZVJEZDANA VRATA - Biografska trilogija o 22. obljetnici smrti tovarničkog župnika vlč. Ivana Burika - Prvi dio, *Križni put*, obrađuje na djeci zanimljiv način Burikovo djetinjstvo i ranu mladost, drugi dio, *Pastir*, njegov studij i župnikovanje, a treći, *Zvezdana vrata*, mučeničku smrt u Tovarniku. Predgovor je napisao biskup Valentin Požaić, a ilustrirala S. Tomić. Knjiga može poslužiti za vjernauk, župnu katahezu i obiteljski odgoj u vjeri, a odraslima će pružiti zanimljivih činjenica o Domovinskom ratu i djelovanju toga svećenika sveta života. - **Izdavač:** Udruga dr. Ante Starčević - 32249 Tovarnik to želi darivati.

PUT U ŽIVOT - Molitvenik i obrednik - Prikladan za vjernike svih uzrasta, 480 str. - 50 kn.

MALI PUT U ŽIVOT - Obrasci vjere, molitve... - prikladno za mlađe i starije - 6 kn.

P. Lubina - MARIJANSKA HRVATSKA - Gospina svetišta među Hrvatima - Monografija s fotografijama u boji. 608 str. - 450 kn.

M. Babić - U MARIJINOJ ŠKOLI - S Marijom kroz liturgiju - Misli za domilije - 40 kn.

R. Šutrin - VJERNI DJEVICI SLAVNOJ - Velikani duha i uma - 30 kn.

M. Crvenka - SVETOPISAMSKE ŽENE - Jedna po jedna žena opisana - 50 kn.

J. Šetka - HRVATSKA KRŠĆANSKA TERMINOLOGIJA - Kršćanski termini - 150 kn.

P. Lubina - MOJA KRUNICA - Kako moliti krunicu - Kratka povijest i uzorci - 25 kn.

P. Lubina - KRUNICA NAŠIH DANA - Suvremena razmatranja uz molitvu krunice - 40 kn.

P. Lubina - KRUNICA - ŽIVOTNA SUPUTNICA - Uzorci molitve Gospine krunice - 40 kn.

P. Lubina - BOGORODICI DJEVICI - Izabrane marijanske molitve I. tisućljeća - 40 kn.

P. Lubina - MAJCI MILOSRĐA - Izabrane mar. molitve između dvaju raskola - 40 kn.

P. Lubina - POMOĆNICI KRŠĆANA - Izabrane marijanske molitve novijeg doba - 40 kn.

P. Lubina - UZORU NAŠE NADE - Izabrane marijanske molitve našeg doba - 40 kn.

P. Lubina - BLAŽENOM ĆE ME ZVATI - Najpoznatije marijanske molitve - 30 kn.

P. Lubina - STOPAMA NAZARETSKE DJEVICE - Opis svetih mjesta s fotografijama - 50 kn.

M. Kirigin - S MARIJOM KROZ GODINU - Uz marijanske blagdane i krunicu - 30 kn.

A. Bello - MARIJA, ŽENA NAŠIH DANA - 31. razmatranje o Gospi - 30 kn.

V. Glihotić - JEKA JEDNOGA VREMENA - Izbor uvodnih članaka iz "Marije" - 40 kn.

Fra Petar Knežević - GOSPIN PLAČ - 10 kn.

R. Tomelić - MOJA DJECA I JA - Crtrice iz života jedne majke i supruge - 40 kn.

J. J. Šimunović - KAKO ŽIVJETI KRŠĆANSKI? - Razmišljanja o kršćanskom životu - 40 kn.

R. Sprung - ZATVOR BEZ ZIDOVA - Što se sve krije iza Jehovinih svjedoka - 20 kn.

M. Jurišić - CVIJEĆE ZA MARIJU - Razmatranja za mjesec svibanj - 30 kn.

M. Jurišić - S MAJKOM MILOSRDNOM - Svibanjska čitanja - Živo, kratko - 25 kn.

Narudžbe: "Marija", Trg G. Bulata 3, 21000 Split, tel. (021) 348-184.

zahvale

Nada Ćordašić, Zagreb: Majko Božja, na svemu ti hvala! Čuvaj i dalje mene i sve moje najmilije, uz dar; - **Davorka Radočaj Tencić, Pula:**

Nebeska Majko, na svemu ti hvala što si meni i mojima u životu dala! Bdi i dalje nada mnom i mojom obitelji, napose nad mojom dragom majkom, uz dar; - **Baka Mira, Novo Selo:**

Spasitelj u naš, od srca ti veliko hvala! Mi smo tvoje stado i vjerujemo tebi, čuvaj nas i pazi da krivim putem krenuli ne bi, uz dar; - **Zdenka Kapitanović Barić, Starigrad Paklenica:**

Nebeskoj Majci zahvaljujem na ljubavi koju mi je iskazivala tijekom čitavoga života. Pod njezino okrilje stavljam sebe i sve koji su mi srcu bliski, uz dar; - **Josip Kadić, Gundinci:** Nebeskoj Majci zahvaljujem za sve milosti koje je udijelila meni i mojoj obitelji te njoj pod okrilje stavljam svoju obitelj, osobito suprugu i djecu, da nad nama i dalje bdije, uz dar; - **Zdenka Stojić, Stari Mikanovci:** Majci Mariji zahvaljujem na svim milostima i njoj izručujem sebe i sve svoje najmilije, osobito svoju djecu i unučad, da ih čuva i brani od svakoga zla, uz dar; - **Anda Gelo, Berlin:** Majko Božja Marijo, na svemu ti hvala što si meni i mojoj obitelji dala! Bdi nad mojom obitelji, osobito nad djecom i unucima, uz dar; - **Marica Oreški, Kilchberg:** Majci Božjoj zahvaljujem da me čuvala u tuđini, a sam mogla ostati zdrava u duši i u tijelu, a njoj preporučujem sebe i svoje najmilije, da nas čuva i brani, uz dar; - **Marica Grubiša, Sveti Martin pod Okićem:** Zahvaljujem Majci Božjoj na svim milostima koje mi je udijelila i pod njezinu zaštitu stavljam sebe i sve svoje najmilije, uz dar; - **Marija Mudri, Zagreb:** Majko Božja, na svemu ti hvala! Budi i dalje dobra Majka i vjerna pratilja meni i svim mojima, uz dar; - **Josip Đuranić, Čakovec:** Majci Božjoj zahvaljujem na iskazanim izrazima ljubavi i pod okrilje preporučujem svoju obitelj, uz dar; - **Kazimir Barukčić, Frankfurt:** Gospo Trsatska, naša Majko draga, svima si nam utočište, ljubav i snaga! Ponizno molimo tvoj blagoslov, treba nam tvoj primjer i tvoj zagovor. Tvoje svetište mila, zove nas i prima u svoje krilo, da budemo vjerni Bogu, čuvamo domovinu i bratsku slogu. U tome nam svima pomози, da i dalje ostanemo u ljubavi i slozi; - **Vera Iveković, Belišće:** Zahvaljujem nebeskoj Majci na brojnim milostima koje mi je udijelila i njoj izručujem sebe u svojoj nemoći i starosti, da mi bude u pomoći, kao i svoju djecu, da ih uvijek drži blize Isusu, uz dar; - **Ruža Rogušić, Berlin:** Nebeskoj Majci zahvaljujem na svim udijeljenim milostima meni i mojoj obitelji te joj unaprijed pod okrilje stavljam sve svoje, osobito djecu, posebno moju dragu Tonku, uz dar.

MAJKO, I UNAPRIJED IH PRATI!

398 - "MARIJA" 12/2013.

spomen

U spomen na pok.

MARIJU JURJEVIĆ

(Kruševo, 23. X. 1927. - 15. X. 2005.)

Obitelj Jurjević

(Dar za "Mariju")

29. listopada prošlo je 6 godina otkako se Gospodinu zauvijek preselilo naš dragi otac

ANTE MRKONJIĆ,

a 6. prosinca navršava se 13 godina od iznenadne smrti naše drage majke

KATE MRKONJIĆ

Gospodine, udijeli im radost u svome nebeskom kraljevstvu!

Djeca

(Dar za "Mariju")

28. studenoga navršila se godina dana otkako je Gospodinu pozvao iz ovoga života u drugi

našega dragog

MARINKA BABIĆA KAVIĆA

Gospodine, koji upravljaš životom i vremenom svih ljudi, dok ti zahvaljujemo za ovoga pokojnika što ga oplakujemo zbog prerane smrti, molimo te da ga primiš u svoje okrilje, u kojem se i mi jednom nadamo naći!

Supruga i djeca

(Dar za "Mariju")

10. prosinca navršava se 14 godina otkako je Gospodin pozvao k sebi

dr. FRANJU TUĐMANA

utemeljitelja i prvoga predsjednika slobodne, neovisne i suverene države Republike Hrvatske. Dok mu zahvaljujemo za sve dobro što je za hrvatski narod i Domovinu učinio, molimo Gospodina neka mu bude dobrostiv i primi ga u zajedništvo vječnoga blaženstva.

16. prosinca 2013. navršava se godina dana otkako u Kristu počiva naša najmilija

ANA MAREVIĆ

Neka Te Marija blagoslivlje kod Sina svog!

Tvoji najmiliji

(Dar za "Mariju")

21. prosinca navršavaju se 4 godine otkako je Gospodin zauvijek pozvao k sebi u 83. godini našu dragu majku, punicu i baku

MARIJU ĆOŠIĆ

Hvala za svaki pripravljen zalogaj, za svaku kaplju znoja i nabijeni žulj, za svaku dobru riječ... U molitvi iščekuju ponovni susret s njome pred licem Očevim

Kćeri Nevenka i Nedjeljka s obitelji

(Dar za "Mariju")

Darovali su i tako omogućili siromašnijima primati "Mariju", po: - 10 kn: **Katica Mandić**; **Margareta Bošnjaković**, Nova Sela; - 20 kn: **Pere Penović**; **Marko Matošević**, Rijeka; **Barbara Radovanović**, Split; - 30 kn: **Ivica Andreis**, Vela Luka; **Marko Raguzin**, Ilovik; **Ivančica Buljubašić**, Zagreb; **Marijana Muhamedagić**, Osijek; **Marija Marasović**, Split.

MARIJA SVIMA OBIILNO PLATILA!

RADIOPOSTAJA "MIR" MEDUGORJE

Jajce 87,8 Mhz
 Mostar 100 Mhz
 Banja Luka 107,8 Mhz
 Hercegovina 101,5 Mhz
 Lašvanska dolina 100 Mhz
 Split, Južna Hrvatska 101,8 Mhz
 Sarajevo i Srednja Bosna 98,1 Mhz
 Bugojno, Uskoplje i okolica 101,8 Mhz
 Sjeverozapadna Bosna, Jajce 108,7 Mhz
 Zepče, Tuzla, Usora, Posavina 100,1 Mhz
 Dolina Neretve i Južna Hercegovina 98,3 Mhz
 Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina 104,7 Mhz
 Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska 107,8 Mhz

Sateliti:
 Europa, Bliski istok i Afrika – HOT BIRD 6
 Sjeverna i Južna Amerika – AMERICOM 4
 Australija i Novi Zeland – OPTUS D2

RADIOPOSTAJA "MIR" MEDUGORJE
 Gospin trg 1
 88266 Medugorje,
 Bosna i Hercegovina

Tel.: ++387 36/653-328 uredništvo
 ++387 36/653-326 glavni tehničar
 ++387 36/653-310 marketing
 Faks: ++387 36/651-300

Baka Mira, Novo Selo: Pod zaštitu tvoju, draga Gospo, preporučujem sebe i obitelj svoju! Molim te za zdravlje svoga unuka Ante i svih svojih milih i dragih. Sveti Antune, svoje hvale i molbe upućujemo tebi: ti si naš Zaštitnik i nikad nas ne zaboravi na nebu! - **Štefica Matković, Osijek:** Nebeskoj Majci preporučujem zdravlje duševno i tjelesno, svoje i svoga muža, da nas i nadalje čuva, uz dar za duše u čistilištu; - **Ana Aračić, Bukovlje:** Majci Božjoj preporučujem sebe u svojoj nemoći i starosti, da mi bude i dalje u pomoći, i po danu i po noći, uz dar; - **Marija Čapin, Lund:** Gospe moja, u ruke tvoje predajem sebe i sve svoje mile i drage. Osobito ti preporučujem zdravlje svoga muža, uz dar; - **Ante i Mileva Lončar, Wollongong:** Preporučujemo Majci Božjoj sebe i svoju obitelj kao i sve svoje najmilije, osobito djecu i unučad, za zdravlje i blagoslov, da nas štiti i zagovara, uz dar; - **Danijel Lončar, Zadar:** Preporučujem Gospi od Zdravlja sebe i svoju obitelj, da nas čuva, brani, brani i zagovara te izmoli blagoslov za mene i sve moje, uz dar; - **Mara Barukčić, Frankfurt:** Preporučujem Gospi svoju obitelj, osobito kćerke s njihovom djecom, za zdravlje duše i tijela, uz dar; - **Ivanka Pančić, Osijek:** Preporučujem zagovoru Majke Marije sebe i svoje najmilije, uz dar; - **Marija Batinić, Zagreb:** Preporučujem nebeskoj Majčici sebe i sve svoje, da nas prati na životnomu putu, uz dar; - **Barbara iz Hvara:** Preporučujem u molitve svoju obitelj, za mlade da ustraju u dobru, starijima puno strpljenja u životnim poteškoćama, uz dar; - **Marija Čarapina, Dubrovnik:** Gospe moja, u ruke tvoje predajem sebe i sve svoje. Osobito ti preporučujem zdravlje svoga muža, uz dar; - **Zdenka Stojanović, Zadar:** Gospe moja, pod okrilje tvoje stavljam sebe, svoju obitelj i sve srcu svome bliske, osobito svoju djecu, da ih čuvas od svakoga zla, uz dar; - **Josip Radić, Zagreb:** Nebeskoj Majci izručujem sebe i svoju obitelj, osobito svoju suprugu i djecu, da nas sve očuva na lusuovu putu, da se od njega nikad ne izgubimo, uz dar.

MAJKO, POSLUŠAJ NAŠE VAPAJE!

MARIJA - vjerski list za Marijine štovatelje

Osnivač i izdavač: Provincijalat Franjevačke provincije presv. Otkupitelja, Split;
 Urednik: fra Petar Lubina - Adresa Izdavača, Uredništva i Uprave: Trg Gaje Bulata 3, 21000 Split;
 tel/faks (021) 348-184 ili tel.: 340-190; e-mail: petar.lubina@st.t-com.hr.

List izlazi svakog mjeseca, osim u kolovozu i rujnu. - Cijena: pojedinačni broj 7 kn; godišnja pretplata 70 kn; za inozemstvo 15 eura ili 18 USD ili odgovarajući iznos u drugoj valuti - običnom poštom. Zračnom poštom: Amerika i Kanada 25 USD i Australija 35 AUD. Na više od 10 primjeraka, 10 % popusta. -

Naš račun: ("Marija" - Split) 2330003-3200726444 poziv na broj 40139576001 Splitska banka, SG Group; devizni račun: SG Splitska banka, 40139576026 EUR; IBAN HR 76 2330 0033 2007 2644 4; SWIFT: SOGE HR 22; -

Tisak: "Slobodna Dalmacija print" d.o.o. - Split.

Perica Jerković r. Staničić, majka don Stipina (+30. VII. 2013. u 91. g. - Komin); - **Irina Bojanić** (+19. IX. 2013. u 61. g. - Hvar); - **Mate Božiković** (+22. IX. 2013. u 83. g. - Svirče); - **Č. s. Perpetua Grizelj**, FBZ (+27. IX. 2013. u 79. g. - Dubrovnik); - **Č. s. Vjera Bogdan**, KBLJ (+3. X. 2013. u 89. g. - Granešina); - **Darko Krešić** (+7. X. 2013. u 21. g. - Staševica-Mostar); - **Ante Marević** (+9. X. 2013. - Staševica); - **Benedikta (Eta) Zelić r. Bučan** (+10. X. 2013. u 96. - Mrvinci); - **Č. s. Kristina Svalina**, ŠSF (+10. X. 2013. u 79. g. - Jajce); - **Antica Milatić** (+13. X. 2013. u 88. g. - Svirče); - **Andelka Staničić r. Beroš** (+15. X. 2013. u 87. g. - Bast); - **Marija Pejšković r. Latković** (+16. X. 2013. u 95. g. - Žeževica); - **Ivan Radek**, brat č. s. Radoslave i vlač. Franje (+16. X. 2013. u 64. g. - Madrid-Čakovec); - **Zlatko Burazer** (+17. X. 2013. u 65. g. - Split); - **Č. s. Kornelija Žižić**, SM (+19. X. 2013. - Sinj-Split); - **Ivan Topolnjak**, otac sveć. Ivana (+19. X. 2013. u 92. g. - Lasinja); - **O. Stanko Prcela**, OFM (+21. X. 2012. u 81. g. - Split-Sinj); - **Preč. Iljo Arlović** (+21. X. 2013. u 66. g. - Stara Rijeka); - **Vinko Moškateo** (24. X. 2013. u 75. g. - Dol na Hvaru); - **Č. s. Kerubina Županac**, SMI (+25. X. 2013. u 84. g. - Zagreb); - **Margita Martinić** (+26. X. 2013. u 54. g. - Hvar); - **Vinko Coce** (+27. X. 2013. u 59. g. - Trogir); - **Don Milivoj Galić** (+28. X. 2013. - Mostar-Gorica); - **Kuzma Topić** (+29. X. 2013. - Kaštel Kambelovac); - **Don Frane Mihanović** (+31. X. 2013. u 92. g. - Split-Sitno Donje); - **Željko Biočić**, sinovac fra Nedjeljka Šabića (+1. XI. 2013. u 40. g. - Zagreb-Runovići); - **Ruža Lubina** (+1. XI. 2013. - Split); - **Dijana Milanović** (+2. XI. 2013. u 43. g. - Otok); - **Ruža Težulat Roža** (+4. XI. 2013. u 90. g. - Imotski); - **Marica Glavinić r. Jelinčić** (+5. XI. 2013. - Postira); - **Janja Marić r. Žaper** (+5. XI. 2013. - Velić, Grab); - **Nika Obrvan** (+5. XI. 2013. u 6. g. - Metković); - **Matija Maša Čelić** (+7. XI. 2013. u 78. g. - Bagalović).

OBDARI IH, GOSPODINE, ŽIVOTOM VJEČNIM!

S A D R Ź A J

Igre s obitelji (Urednik)	361
Marija je svojim "da" približila Nebo zemlji (Benedikt XVI.)	364
Bezgrešna - milosti puna (I. Bodrožić)	366
Hrvatska svakidašnja jadikovka: plaćemo li s pravom? (S. Jerčić)	368
Oči Djevice Marije (M. Crvenka)	370
Plod molitve i žrtve (N. Andrić-Nevinc)	371
Sv. Bonaventura o Djevici Mariji (dar-ko)	372
Bezgrešan putokaz (M. Babić)	374
Bezgrešna Majka (A. B. Periša)	376
I za život je nužna priprava (D. De Micheli Vitturi)	378
Što slavimo blagdanom Bezgrešnog začeća? (P. Lubina)	380
Majka Isusova - uzor ženi (K. Jolić)	382
Tjeranje muha (R. T)	384
Pripraviti put Gospodinu (S. Dragun)	386
Dvije nove postaje Marijina puta (N. Pintarić)	388
Radosni čekajući Božić (Kajo)	390
Dušom veličati Gospodina (S. Marija)	392
Majka putnica (A. Vrček)	393

OVAJ BROJ "MARIJE" POTPISAN JE ZA TISAK 12. STUDENOGA 2013.

JABLANICA

Bezgrešno Začeće

U Jablanici, gradu prostrtu na desnoj obali Neretve, nalazi se župna crkva posvećena *Bezgrešnom Začeću bl. Djevice Marije*. Diže se tik do asfaltne prometnice, a nije ju lako ni primijetiti od okolnih zgrada koje su se, kasnije od nje građene, nabile u njezinoj blizini. Do omanjega skromna jedno-brodnog zdanja trokutasta zabata nad kojim se izdiže kameni križ, prislonio se do oltarnog prostora skladan zvonik koji je svojim piramidastim šiljastim krovom dobro nadvisuje. Kao naselje konjičke župe, Jablanica je u doba gradnje svoje crkve imala manje vjernika negoli danas. Oni su bili najbrojniji g. 1975., kad ih je bilo oko 1030., a na početku posljednjeg rata 930.

Jablaničku crkvu podigli su hercegovački franjevci uz pomoć dobrotvora, mađarskog baruna Lajoša Thalloczyja. Temeljni kamen za nju blagoslovljen je 17. travnja 1911., a gradnja završena i crkva zatim blagoslovljena 8. travnja 1912. Prošle godine na Uskrs padala je stota obljetnica blagoslova, pa je biskup Ratko Perić jubilejsko slavlje 100. obljetnice od završetka i blagoslova crkve predvodio IV. korizmene nedjelje, 18. ožujka 2012. S njime su suslavili župnik Ivan, nacionalni ravnatelj PMD I. Štironja, rektor

sjemeništara M. Pejić, duhovnik J. Kajinić i prefekt M. Kalfić. U misnom slavlju sudjelovali su i sjemeništarc iz Travnika, koji su pjevali misne dijelove i korizmene pjesme, čitali svetopisamske odlomke i molitvu vjernika, a bilo je i nekoliko roditelja hercegovačkih sjemeništara.

Kad je g. 1917. osnovana jablanička župa, Gospina crkva postala je župnom. Teško je nastradala g. 1943. od bombardiranja, a župni stan je zapaljen. Sve do g. 1951. župnik uopće nije stanovao u župi, a za novu župnu kuću kamen temeljac blagoslovio je 8. prosinca 2007. biskup R. Perić. Obnova crkve počela je tek g. 1955. pod vodstvom župnika fra Andrije Kordića, a njegov nasljednik ograđuje crkveno dvorište betonskim zidom. Za župnikovanja fra Rade Dragičevića crkva je uređena iznutra, a do g. 1962. temeljitije je obnovljena. Tijekom g. 1981. obnavljana je izvana, zvonik je pokriven bakrom... Bez obzira što je jedna od najmanjih župnih crkava u biskupiji, danas je obnovljena i noću osvijetljena. Resi gradić na Neretvi i ponos je katolika u njemu nastanjelih. Iz Njemačke je za crkvu g. 1982. pribavljen drveni Gospin kip. Iako je njezin naslovnik Bezgrešno Začeće, Jablaničani tradicionalno najsvetiji slave blagdan Male Gospe, kojemu redovito prethodi i višednevna duhovna priprema. Glavno misno slavlje u toj prigodi redovito se drži u crkvenom dvorištu, kada dođu i raseljeni župljani, kao i brojni Marijini miljenici iz okolnih i drugih župa.

NASLOVNA SLIKA: Zaštitnica hrvatskog naroda (Suzana Bilobrk)

SLIKA NA OMOTU: Crkva Bezgrešnog Začea u Jablanici

